

आर्यावलोकितेश्वर (रौ)

पञ्चपाणी लोकेश्वर (यल)

आनन्दादि लोकेश्वर (चवभाः)

सृष्टिकान्ता लोकेश्वर (नाला)

प्यठह करुणामयया बाखं

- सर्वशरत्न वज्राचार्य

प्यम्ह करुणामयया बाखं

(जनबहाः द्यः, बुंग द्यः, च्वभाः द्यः व नाला द्यः)

सम्पादन

सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य

मन्त्रसिद्धि महाविहार

च्वय्बुं, धिमेल्बहँ, यें

पिकाक

हरिकृष्ण तण्डुकार व सत्यनारायण तण्डुकार

सकल छें जः

बुरांख्यः (बुद्धखेल)

नेपाल सम्वत्

११२९

बुद्ध सम्वत्

२५५३

पिदंगु न्हि

ने.सं. ११२९ आश्विनकृष्ण
चतुर्दशी (नःलास्वने चःहे) विहिवार
२०६६ साल आश्विन १ गते

न्हापांगु

१००० प्रति

पिकाक

हरिकृष्ण तण्डुकार व
सत्यनारायण तण्डुकार
सकल छँजःपिं फोन ४२६२८९१
४२६२९४८

कम्प्युटर याःम्ह :

मैयाँ वज्राचार्य, मुसुंबहाः, यें

थाकू

ए टू जेड् प्रिन्टिंग हाउस
मुसुंबहाः, यें

दक्षिणा

धर्मदान

बाः-मां व दाजुया पूण्य स्मृतिइ देछा

करुणामययात लुमंकाः

परापूर्वकालं निसं न्ह्यानावयाच्चंगु महाकरुणाया
भावना अनुसारं सर्वसत्त्व प्राणीपिनिगु हित यायेगु कल्याण
यायेगु हेतु ज्वनाः करुणामय श्री आर्यावलोकितेश्वरया
प्रादुर्भाव जूगु खः । ध्वहे लोकेश्वरया महाकरुणां संसारयात
सृष्टि याना बिज्यात अर्थात् संसार दयेका बिज्यात । लः,
फय्, बँ व मिं आदि तत्त्वयात माः थाय् माः कथं पिब्वयाः
माः कथं माः माःगु ज्यां माः माःपिन्त भाला बियाः उपाय
कौसल्ययात छ्यलाः जिव व जगतयात प्रतिपालन यानाः
सुन्दर संसारमा निर्माण याना बिज्यात । उकें हे लोकजनपिसं
वसपोलं करुणामययात आर्यावलोकितेश्वर, अवलोकितेश्वर,
षडपाणी, लोकनाथ, बोधिसत्त्व महासत्त्व, महाकारुणिक,
लस्कः द्यः लुकुनाः द्यः वृष्टिदेव मत्स्यन्द्रनाथ आदि नामं
सम्बोधन याना वयाच्चंगु दु ।

थन सु शैव, सु वैष्णव, सु शाक्त व सु नाथ
फुक्कसियां उलि हे नां तयाः थः थःगु भावं थः थःगु हे
किसिमं नां तयाः श्री आर्यावलोकितेश्वर करुणामययात अपार
श्रद्धा अभिव्यक्त याना वयाच्चंगु दु । गुगु परम्पराया
अवलोकनं भीत बोध याकू ।

बोधिसत्त्व महामञ्जुश्री गुरुया शत प्रयासं स्वयम्भू
महाचैत्यया प्रादुर्भाव जुल । अले थुगु थाय् पूण्यभूमिया रूपं
बयबय् जुल । थीथी थासं थीथी व्यक्तित्वपिनिगु आगमनया
नाप नापं बोधिसत्त्वपिनिगु आगमन बोधिसत्त्व भूमि जुल ।
आर्य आष्टाङ्गिक मार्गायात कतिक्क ज्वनाः सदकर्म सदधर्म
यानाः सदभावयात पिब्वयाः नियम पालन यानाः न्ह्यानाच्चंगु
नेपाःगाः खः । गुगु कालान्तरय् वयाः नेपाल मण्डलयमा रूप
प्रख्यात जुल ।

महामञ्जुश्री गुरुया सहयोगि जुयाः नेपाःगाःया
निर्माणया निमित्त थीथी थासं बिज्याःपिं अष्ट बोधिसत्त्वपिं खः ।
वसपोलपिं मध्यय् आर्यावलोकितेश्वरया नां दकसिबे
च्चय्लाक्क दयाच्चंगु दु । अर्थात् अवलोकितेश्वरया छ्वाःखेलं
चाःहिलाः मण्डलाकारया रूपय् च्वं च्वना बिज्याःपिं खः ।
गुगुयात भीसं संधमण्डल धकाः हना वयाच्च्वनागु दु ।

थुगु मण्डल परिवार कथं बोधिसत्त्वपिं सकल सत्त्व
हितार्थया लागिं छगू छगू विशेष अधिकार धारण याना
बिज्याःगु खने दु ।

आर्यावलोकितेश्वर महाकरुणाया प्रतिक मूर्ति जूसां
मञ्जुश्री बोधिसत्त्व प्रज्ञा ज्ञानया प्रतिक कथं कायेगु याः । अथे
हे वज्रपाणी बोधिसत्त्व ऋद्धि पराक्रमया अधिकारयात धारणा
यानाच्च्वंम्ह । समन्तभद्र बोधिसत्त्व पूजा सम्भार (स्वागत
सत्कार) अभिवृद्धि यानाच्च्वनी । खगर्भ बोधिसत्त्वं समाधि-
ज्ञानया शिक्षा बिया च्वनिसा गगनगंज बोधिसत्त्वं प्राणीपिन्त
बोधिसत्त्वं संपूर्ण आवरण-क्लेश परिशुद्ध यायेया निंति संसार

चाःहुलाच्चनी । मैत्री बोधिसत्त्वं भविष्यया प्राणीपिन्त अनेक
प्रकारं संकिर्ण जुयाः दुःखं संतप्त जुया चंपिन्त मैत्री धर्मया
बलं समानताय हयाः संम्बोधि ज्ञान प्रदान याना विज्याःम्ह
खः ।

स्वयम्भू पुराण अनुसार थुम्ह बोधिसत्त्वपिं
लोकेश्वरया रूपं थःत न्ह्यब्बया विज्यात । लोकेश्वरया
गुणया भावयात ग्रहण यानाः धर्म समन्वय भावं शिव लिंगय्
लिन जुयाः महा द्यः नं जुया विज्याःगु दु । गुगु थन न्ह्यब्बया
चवना ।

मैत्री बोधिसत्त्व, करुणामयया रूपं आर्य मैत्री
अवलोकितेश्वर खःसा महा द्यःया रूपय् मणिलिंगेश्वर
वितराग खः । थाय्- सक्कया खड्गयोगिनी च्वय् । गगनगंज
बोधिसत्त्व करुणामयया रूपं गगनगंज अवलोकितेश्वर खःसा
महा द्यःया रूपं गोकर्णेश्वर वितराग खः । थाय्- गोकर्ण
महादेवस्थान खः । समन्तभद्र बोधिसत्त्व करुणामयया रूपं
समन्तभद्रा अवलोकितेश्वर खःसा महा द्यःया रूपय् कीलेश्वर
वितरागया रूपं सक्कया चाँगु नारायण खः । वज्रपाणी
बोधिसत्त्व करुणामयया रूपय् वज्रपाणी लोकेश्वर महा द्यःया
रूपय् कुम्भेश्वर वितराग खः । गुगु यलया व्वन्ति महा द्यः
कुम्भेश्वर खः ।

मञ्जुघोष बोधिसत्त्व करुणामयया रूपय् अञ्जुघोष
अवलोकितेश्वर खःसा महा द्यःया रूपय् गर्तेश्वर (गोपालेश्वर)
वितराग खः । फर्पिङ्गया गोपालेश्वर महादेवस्थान खः ।
सर्वनिवर्ण विस्कंभि बोधिसत्त्व करुणामयया रूपय् सर्वनिवर्ण

विस्कंभि अवलोकितेश्वर खःसा महा द्यःया रूपय् फणिकेश्वर
वितराग खः । गुगु फर्पिङ्गया शेषनारायण खः । क्षितीगर्भ
बोधिसत्त्व करुणामयया रूपं क्षितीगर्भावलोकितेश्वर खःसा
महा द्यःया रूपय् गन्धेश्वर वितराग खः । गुगु च्वभाःया
आदिनाथ स्थान खः । खगर्भ बोधिसत्त्व करुणामयया रूपय्
खगर्भ अवलोकितेश्वर खःसा महा द्यःया रूपय् विक्रमेश्वर
वितराग खः । गुगु इचंगुया आदेश्वर महादेव स्थान खः ।

थुकथं नेपाःमिपिसं करुणामय व महादेवयात भेद
मयासे थः हे इस्तदेवता कथं हनाबना तयाः थःगु श्रद्धा प्वंका
वयाच्चंगु दु । अथे हे करुणामय व नारांछःयात नं थ्वहे भावं
स्वयाः थःगु श्रद्धा अभिव्यक्त याना वयाच्चंगु खः । थ्व
महायानी परम्पराया उद्धार स्वभाव सकल प्राणीपिन्त मित्र
भाःपियाः स्वयेगु मैत्री वलया चिं खः । करुणामयया
महाकरुणा नं खः ।

नेपाल मण्डल प्रख्यात जुयाच्चंगु स्वयम्भू महा-
चैत्यया नामं खःसा । मेगु प्रख्यात जुयाच्चंगु अवलोकितेश्वर
करुणामयया नामं नं खः । गुगुया अवधारणा अनुसार नेपाल
मण्डल लोकेश्वरया भूमिया रूपय् दयाच्चंगु दु धाःसां छुं
मपाःगु खने दु । थुकथं नेपाःगालय् त्वाः त्वालय् थुलि जक
मखु बहालय् बहालय् चीभालय् नं लोकेश्वरपिं दयाच्चंगु
मदुगु मखु । थुकथं भीसं लोकेश्वर पूजा पाठया नापं व्रत
च्वनेगु धलं दनेगु आदि नं भीगु दिन चर्याया दुने लानाच्चंगु
दु धाःसां अप्वः जुइ थें मताः । महाकरुणाया प्रतिमूर्ति जुया
बिज्याःम्ह श्री आर्यावलोकितेश्वर करुणामयपिनिगु प्यपु

बाखं मुनाः पिथनेत बुद्धखेल (बुधांख्यः) या यजमान हरिकृष्ण
तण्डुकार सत्यनारायण तण्डुकार्या सपरिवार्या धर्मचिन्त
उत्पत्ति यानाः थः आदरणीय वौ हरिमान तण्डुकार मां
नजरमाया तण्डुकार व दाजु लक्ष्मीनारायण तण्डुकार्गर्पिनिगु
पूण्यस्मृतिइ द्वहलपा थुगु सफू पिथनेत माःगु आर्थिक भार
कया द्यूगु खः । वय्कःया परिवारपिं सकसितं श्री ३
अवलोकितेश्वर करुणामयया सुदृष्टि न्ह्याबलें न्ह्याबलें दया
चवनेमा धयागु मनं तुनाचवना ।

सफू पिथनेत माः थाय् माः कथं प्रुफ स्वयाः ग्वाहालि
याना बिज्याःम्ह किजा भाजु मुसुंबहाःया नरेन्द्रमुनि वज्राचार्य
व कम्प्युटर याना बिज्याःम्ह मैयाँ वज्राचार्यपिन्त यक्को यक्को
सुभाय् देछाया चवना । अथे तुं देबः डिजाइन याना बिज्याःम्ह
व प्रेस परिवारयात नं सुभाय् देछानागु जुल ।

अन्तय् दिवंगत जुयादीपिं हरिमान तण्डुकार,
नजरमाया तण्डुकार व लक्ष्मीनारायण तण्डुकारपिं दुर्गति
मोचन जुयाः सुगति प्राप्त जुयाः सुखावति भुवनय् वास
लानाः निर्वाण मार्गफल प्राप्त याये फयेमा धयागु कामना
याना । सत्जिव यजमानपिनिगु सुख, समृद्धिया नाप नापं भिं
उसाँय् व ताः आयुया कामना यानाः मनंतुनागु ज्याखँ फुक्कं
पूवनेमा धयागु श्री आर्यावलोकितेश्वर न्ह्योने चवनाः प्रार्थना
यानागु जुल । थुकिइ मचाः मगाःगु नं आपालं दयेफु
ब्बंमिपिसं स्वयाः ब्वनाः क्षमा याना बिज्याइ दिइ धयागु नं
मनं तुनाचवना । माः थाय् माः कथं ग्वाहालि याःपिं सकसितं
सुभाय् देछायागु जुल । थुगु पूण्यं सकल सत्त्व प्राणीपिनि भिं

जुइमा कल्याण जुइमा थुगु सफू ब्वना बिज्याःपिं दिइपिं
सकसियां मनं तुना थें ज्याखें पूवनेमा । सुभाय् !

छचाःखेलं मंगलया मंगल जुइमा ।

सर्वज्ञरत्न वज्राचार्य
चव्यूँ, धिमेल्बहँ, स्वयम्भू

पिकाकया नुगः खँ

जिमि बाः हरिमान तण्डुकार मां नजरमाया तण्डुकार व
दाजु लक्ष्मीनारायण तण्डुकारपिं मत्यवं हे थ्व संसार त्वःता दिल ।
दिवंगत जुया दिल । जिमिगु लुमन्तिइ न्ह्याबलें न्ह्याबलें न्ह्योने
दयाच्चंगु दु । बाः नं मां नं जिमित जन्म बियाः संसारयात क्यना
ब्यूपिं, माक्को लालन पालन यांना, थःगु सम्पूर्ण दुःखयात लोमंकाः
थः पुतापिन्त हे हेर विचार यांनाः जिमित हुर्के यांना दिल । ज्यू
मज्यू आदिया दुने सुसंस्कार, सुसंस्कृतियात बोध यांनाः जीवन रथ
न्ह्याकेगु लँपु क्यना दीम्ह भद्रकाली तःधं गुथिया ११ दँ तक
थाकुलि जुयाः सकसियागुं मिखाय् ख्वबि जाय्क थनाः बाः नं
वि.सं. २०३९ साल भाद्र ३१ गते वृहस्पतिवार कुन्हु नश्चर
देहयात त्वःता वंगु जुल ।

बाः नं थःगु जीवन कालया दुने गबलें सुखया अनुभूति
याःगु मदु । द्वन्दात्मक जीवन हनाः थः थितिपाखें ब्यूगु अनेक दुःख
कष्टयात सहज रूपं कयाः धे धे चुइक नं जीवनया पलाःयात थातं
तया वन । थ्व लुमनिबलय् जिमित आः तक नं म्ह चिंक वं । मां-
बाः नं धैर्य धारण यांनाः थःत ची फक्को चिनाः चिचि धिकपिं थः
काय् म्हायापिन्त सुखया अनुभूति बियाः जिमित थौया स्थिति
थ्यंका बिल ।

अथे तुं यांनाः बाः नं त्वःता वंसां तवि नं दाजु लक्ष्मी-
नारायणं नं जिमित उलि हे मतिना यांनाः परिवारयात सुथां
लाकाः संस्कार संस्कृतियात न्ह्याबलें प्रतिपाल यांनाः संस्कारित

जुयाः न्हयज्यायेगुपाखें जिमित दाजुं स्यना थकूगु जुल । थुगु हे भावनाय् दुनाः न्ह्याबलें वसपोलपिन्त लुमंकाः थःगु कर्तव्ययात बोध याना च्वनागु जुल ।

थुगु हे भावनाया दुने बाः-मां व दाजुपिन्त लुमंकाः सफू छ्धाः पिथने दःसां ज्यु धयागु मनं तुनाः श्रदेय गुरुजु सर्वज्ञरत्न वज्राचार्यजु नाप सल्हा यानाः प्यम्ह करुणामयया बाखं सफू पिथनेगु कोछिना कथं प्यम्ह करुणामयया महिमां जाःगु बाखंयात छ्थासं तयाः सर्वज्ञ गुरुजुं सम्पादन याना बिज्याःगु जुल । दिवंगत बाः हरिमान तण्डुकार, दिवंगत मां नजरमाया तण्डुकार व दाजु लक्ष्मीनारायण तण्डुकारपिनिगु पूण्य स्मृतिइ थुगु सफू पिथनाः छलपोलपिं सकसितं द्वहलपियागु जुल ।

थुगु पूण्यद्वारा बाः-मां व दाजु करुणामय भुवनय् वास लानाः निर्माण मार्गफल प्राप्ती ज्वीमा धयागु कामना यानागु जुल । अथें तुं जि पुर्खापिं हनेबहःपिं ज्ञाता ज्ञातिपिं सकल दिवंगतपिं दुर्गति मोचन जुयाः सुगती वास लानाः निर्वाण मार्ग फल प्राप्त ज्वीमा धयागु कामनाया नाप नापं सकल सत्त्व प्राणीपिं उद्धार जुयाः नेपाल देशय् शान्ति स्वस्ति जुइमा धयागु मनं तुनागु जुल । सुभाय् !

करुणामयया सुदृष्टिं सकसितं खया च्वनेमा ।

हरिकृष्ण तण्डुकार

व

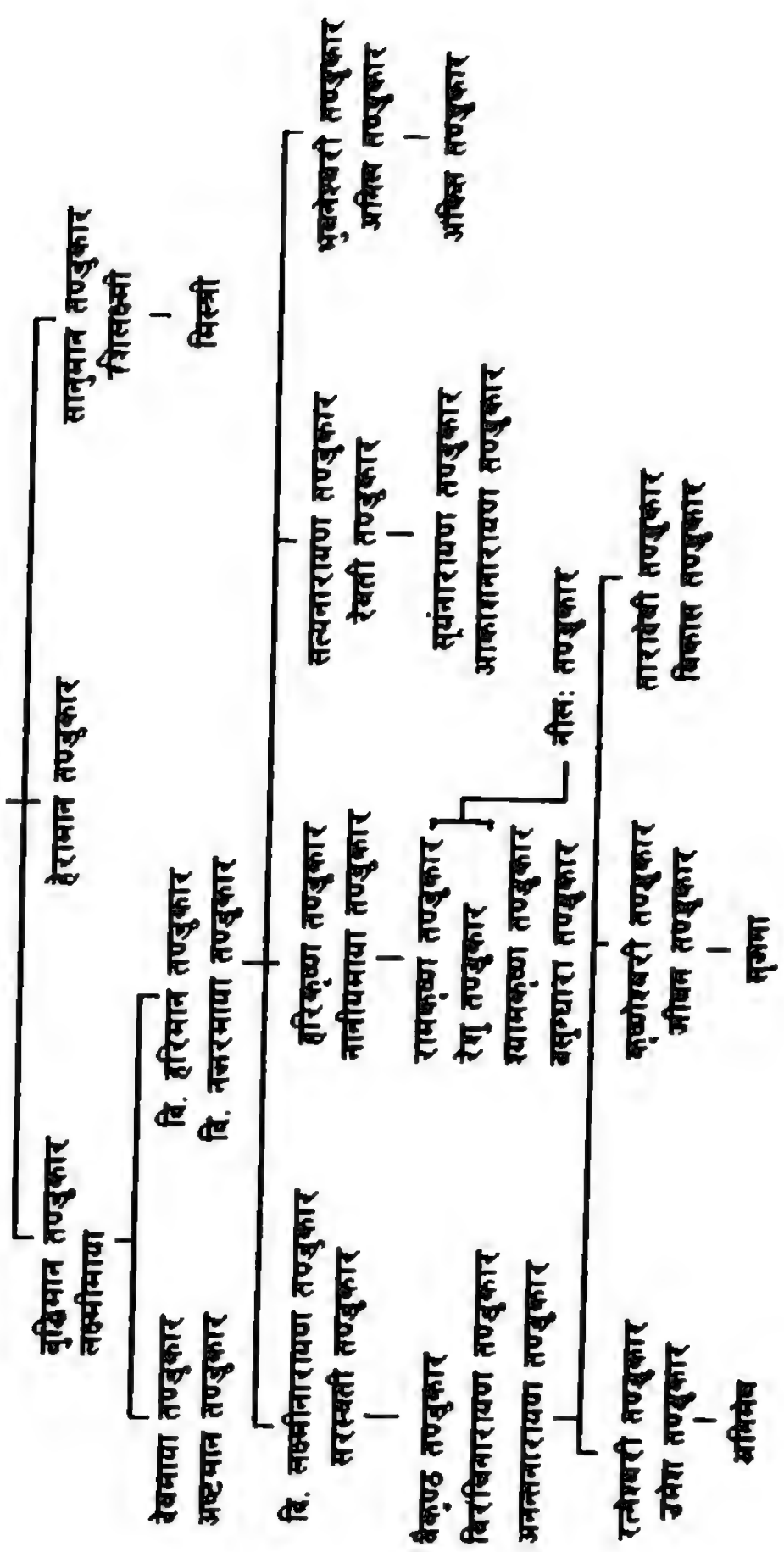
सकल छैं जःपिं

वंश वृक्ष

अज्ञात

बालगोविन्द / यथानाम

तापाः बाज्या / यथानाम

धलः

करुणामययात लुमंकाः

ग

पिकाकया नुग खँ

भ

१. जनबहाः द्यःया बाखं

१

२. च्वभाः द्यःया बाखं

२०

३. यल करुणामय (बुंगद्यः) या बाखं

३१

४. नाला करुणामयया बाखं

४५

॥ ओं श्री मदआर्यावलोकितेश्वराय नमः ॥

जनबहाः द्यःया बाखं

परापूर्वकालय् न्हापा जुयावंगु सद्धर्मया बाखं श्री
स्वयम्भू ज्योतिरूप श्री भगवान् बिज्यानाच्चंगु गोश्रृंग
पर्वतस बिज्यानाच्चंम्ह सर्वार्थसिद्ध श्री शाक्यसिंह भगवान्
मैत्री बोधिसत्त्वं थगां न्ययाः जव पुलिं चुयाः श्री
भगवानया न्ह्योने च्वनाः ल्हाः ज्वजलपा बिन्ति यानाः
न्यना बिज्यात ।

हे भगवान् सर्वार्थसिद्ध ! छलपोलया कृपां आपालं
धर्म बाखं न्यने धुन । मेगु धर्म बाखं न्यनेगु इच्छा जुल
गथे धाःसा थ्व नेपाल पूण्यभूमि कान्तिपुर नगरस श्री
आर्यावलोकितेश्वर जनबहाः द्यः सुयागु प्रयासं उत्पत्ति
जुया बिज्यात ? छुया निंतिं जनबहाः द्यः धायेकाः पूर्वमुख
स्वया बिज्याःगु ? सुनां थ्व विहार दयेकाः श्री करुणामय
स्थापना याना बिज्याःगु ? थथिंम्ह वसपोल करुणामययागु
धर्मया बाखं महात्म्य न्यनेगु इच्छा जुल जिमित करुणा

कृपा तयाः आज्ञा दयेका बिज्याहुं धकाः मैत्री बोधिसत्त्वं
धथे बिन्ति यानाः न्यँसेलि श्री शाक्यसिंह भगवानं मैत्री
बोधिसत्त्वयागु स्वाः स्वयाः श्री करुणामययागु महात्म्य
आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थ्व महात्म्य गथे धाःसा थ्व
कान्तिपुर शहर मदुनिबले जमपुर धयागु जमदेश छगू
दयाच्चन । थ्व देशया यक्षमल्ल धयाम्ह राजां थ्व देशय्
राज्य चले यानाच्चन । थ्व राजाया स्त्री भुवनेश्वरी वया
पुत्र पूण्य संम्भारं पूर्णम्ह राजकुमार छम्ह दयाच्चन । थ्व
राजाया प्रयासं श्री करुणामय जनबहाः द्यः सुखावति
भुवनं बिज्यानाः सत्त्वप्राणीपिन्त उद्धार यायेया कारणय्
श्री कनकमुनि तथागतया स्मृतिइ चैत्य निर्माण जुयाच्चंगु
कनकचैत्य महाविहारय् श्री करुणामय स्थिरं च्वना
बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थुगु बखतय् विहार दयेकाः
श्री करुणामय स्थापना याःगु गन धाःसा बाग्मती व
काग्मती ह्वनाच्चंगु कालमोचन तीर्थया किनारस विहार
दयेकाः वसपोलया मूर्ति गथे खः अथेहे दयेकाः पूर्वमुख
यानाः माःमाःगु दशकर्म इत्यादि प्रतिष्ठा यानाः नित्य
पूजा याइम्ह पूजारी तयाः धथे यक्षमल्ल राजां माक्को

आयस्ता तयाः दयं छक्वः थ्व कार्न्तिपुरय रथ जात्रा
दयेका बिज्यात धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

पूर्वामुख याना तयाः थुगु बखतय श्री करुणामय
बिज्याःगु विहारस सकल देवलोक, ब्रम्हा, विष्णु, महेश्वर
आदि स्वीस्वसःकोटी देवतापिं बिज्यानाः पूजा यानाः स्तोत्र
याना बिज्यात । हाकनं जुजु, क्षेत्री, ब्राम्हण, शुद्र आदि
लोकजनपिं सकलें वयाः नित्य सेवा यानाच्वन ।

हे मैत्री ! बाग्मती ब काग्मती संगम जुयाच्वंगु
कालमोचन तीर्थ गन धाःसा थ्व निगू ह्वंगु ह्वंगः अर्थात्
थौकन्हय् होंगःया ओंगः धकाः नाम जुयाच्वन ।

हे मैत्री, गुम्ह लोकजनपिसं थ्व कालमोचन
तीर्थस वयाः स्नान यानाः श्री करुणामय दर्शन यात
धाःसा काल हतय् जुयाः आयु पूर्ण जुयाः सदाकालं
निरोगी जुया च्वने दइ धकाः श्री भगवानं कना बिज्यात ।

सदां थुगु बखतय, हे मैत्री ! श्री करुणामययागु
कालमोचन तीर्थया प्रभावं व श्री लोकेश्वरया अनुग्रहं
कथहं लोकजनपिं मृत्यु जुया वँसेलि स्वर्ग वनाः
अमरावतीपुरस देवलोक धायेकाः जन्म काः वन । थथे
नेपालया लोकपिं देह त्वःताः वलिसे स्वर्गय्च्वंपिं
देवलोकपिसं खनाः श्री करुणामयया अनुग्रहं वःगु धकाः
सिद्धकाः स्वर्गय्च्वंपिं देवलोकपिं सकलें क्वहां वयाः थ्व

नेपाल पूण्यभूमि क्षेत्रय् थ्यंकाः कालमोचन तीर्थस स्नान
यानाः श्री आर्यावलोकितेश्वर दर्शन यानाः पूजा याना
बिज्यात । थथे न्ह्यइपुसेच्चंगु देश खनाः थन हे च्वनेगु
इच्छा यानाः इन्द्रादि देवलोकपिं थ्व तीर्थया स्थानय्
च्वनाः इन्द्रचोक धकाः नामकरण याना बिज्यात । हानं
सर्गतं क्वहां बिज्याःम्ह भैरव नं थ्वहे ह्वंगलय् च्वने धकाः
बिज्याःगुलिं आकाशभैरव थ्वहे स्थानय् सिद्ध जुया बिज्यात
धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

थथे श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्याःगु मैत्री
बोधिसत्त्वं न्यँसेलि मैत्री बोधिसत्त्वं ल्हाः ज्वजलपा बित्ति
यानाः न्यना बिज्यात- हे भगवन् थ्व कालमोचन तीर्थ
गथे सिद्ध जुल छुया कारणय् सुखावति भुवनं श्री
करुणामय बिज्याःगु थथिंगु धर्मया बाखं न्यनेगु इच्छा
जुल आज्ञा दयेका बिज्याहुं धकाः मैत्री बोधिसत्त्वं न्यँसेलि
श्री भगवानं मैत्री बोधिसत्त्वया ख्वाः स्वयाः कना बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थ्वयागु धर्म बाखं न्यने मात्रं
आयु पूर्ण जुइकाः सदां निरोगी जुयाः चिरञ्जीवी
जुयाच्वने दइ । गथे धाःसा-

नत्वा श्रीमान् स्वयम्भू नरवरकथितं सर्व लोकैकनाथं ।

पंचस्कन्धादिरूपं दशवलबपुसं विश्वरूपं ॥

वक्षे नेपालदेशं स्थितिवरवपुसं धर्मधातुप्रभुत्वं ।

श्रोतव्यं भक्तियुक्तं जिह्वकथितं सश्रियेतापितार्थं ॥

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थ्व नेपालय् जन्म जुयाच्चापिं गुलि लोकजनपिसं सद्धर्म मास धयागु गुला धर्म मास ज्वःछिं श्री ज्योतिरूप बुद्ध भगवानया भावभक्ति तयाः पंचतालं नानाः वाद्य थानाः काहा, न्यकू, म्वहालि, पंयताः पुयाः पंचस्कन्ध व पंचमहाभूत स्वरूप जुया बिज्याःपिं न्याम्ह तथागतपिं गथिंपिं धाःसा भिगू वन सहितं विश्वरूप जुया बिज्याःम्ह श्री स्वयम्भू ज्योतिरूप भगवानयात भावभक्ति सहितं नित्य सेवा यात धाःसा चतुर्थ फल धयागु अर्थ, धर्म, काम, मोक्ष थें जाःगु प्यंगू फल लानाः दक्कों पापं मुक्त जुयाः लिपा यमराजयागु भयं तरे जुयाः मोक्ष फल लानाः सुखावति भुवनय् वास लाइ धकाः श्री भगवानं कना बिज्यात ।

थनंलि यमपुरया यमराजं सदांया थें दूतपिं सकलें सःताः आज्ञा दयेकल । भो दूतपिं, थ्व पृथ्वी मण्डलय्च्चापिं प्राणीपिं मृत्यु जुइवं धर्म याःपिं हे मदु पाप याःपिन्त पासं चिनाः भलीगु नर्कय् हचि । पाप स्वयाः भीगु भिंखुगू नरक दु, थ्व स्वयाः गुगु नर्कय् यंके माल उगु नर्कय्

यंकाः अधोर सास्ति यानाः नरक भोग याकि विलम्ब याये
 मते याकनं हुं धकाः यमराजं थथे धासेलि दूतपिं सकले
 यमराजया वचन कथं पृथ्वी मण्डलय् चाःहिलाच्चन ।
 गुम्हं थ्व नेपाल क्षेत्रय् वयाः पापीपिं दुला मदुला धकाः
 भ्रमण यानाच्चन । थ्व नेपालय् वःपिं दूतपिं अन्तय् जूसां
 लोकजन मृत्यु जुयावंपिं पूण्य अनुग्रहं थ्व प्राणवायु हंस
 शून्य जुयाः खने मदयेक सुखावति भुवनय् बास लाः वन ।
 थथे शून्य जुयाः प्राण हंस खंकाः छम्ह हे यंके मफयाः
 निराश जुयाः यमपुरय्स तुं लिहां वनाः थथे खँ सकतां
 नेपाःया खबर यमराजयात दूतपिसं बिन्ति यात धकाः श्री
 भगवानं कना बिज्यात ।

थथे दूतपिसं नेपाःयागु खबर न्यनाः यमराज
 अद्भूत आश्चर्य चायाः सुया छुकिया प्रभावं जूगु धकाः
 एकान्तं उर्णाकोस धयागु समाधिइ च्वनाः न्हातिकां रश्मि
 पिकयाः नेपालय् स्वया बिज्यात । तथा थुगु बखतय्
 नेपालय् जन्म जुयाच्चंपिं प्राणीपिसं श्री स्वयम्भू ज्योतिरूप
 भगवानयात नित्यं नित्य भावभक्तिं पञ्चोपचार पूजा
 यानाः स्तोत्र इत्यादि पाठ यानाः आपालं सेवा यानाच्चंपिं
 प्राणीजनपिं मृत्यु जुइवं स्वर्गवास जुयावंगु यमराजं खनाः
 अद्भूत आश्चर्य चायाः चित्रगुप्त सःताः यमराजं आज्ञा

दयेका बिज्यात । हे चित्रगुप्त धन्यधन्य नेपाः पूण्यभूमि
 क्षेत्र श्री स्वयम्भू भगवानया अनुग्रहं नेपालय जन्म
 जुयाच्चं पिं लोकजन सकलें मृत्यु जुइवं मुखार्वाति
 भुवनय वन अथेया कारणं भी दूर्तापिं नेपालय वं पिमं
 छम्ह हे मृत्यु जूपिंत हयेमफुत, धन्य वसपोलया कृपा
 स्वर्गय देवलोक, धायेकाः जन्म जूवन । हे चित्रगुप्त,
 नेपालय जन्म जुयाच्चं पिं गुजाः गु कर्म धन्य धन्य दैव
 विधाता धकाः यमराज व चित्रगुप्त निम्ह सल्हा
 यानाच्चन धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।
 थनंलि चित्रगुप्तं यमराजया ख्वाः स्वयाः बिनित्ति यात-
 भो यमराज, थथे जुसेलि दूत सकलें मुंकाः भीपिं
 सकलें पुचः मुनाः पूण्यभूमि नेपालय बिज्याःम्ह श्री
 स्वयम्भू भगवानयात पूजाया सरजाम सकतां जोरय
 यानाः क्वः ख्वाः वःम्ह दूतयात पँयताः पुइकाः सिंह
 ख्वाः वःम्ह दूतं क्वताः थायेकाः आत्माराम ख्वाः वःम्ह
 दूतयात ताल थायेकाः इमा ख्वाः वःम्ह दूतं भयालि
 थायेकाः नाना मंगलया बाजं थायेकाः भीपिं सकलें
 मुनाः श्री स्वयम्भू दर्शन याः वने धकाः निम्हसिया
 सल्हा यानाः पूजाया सरजाम सकतां ताःलाकाः नरकय
 च्वनाच्चं पिं दूतपिं सकलें मुंकाः यमराज चित्रगुप्त
 सहितं पूजाया सरजाम सकतां ज्वनाः नरकं निसें
 यमराज प्रभृति सकलें मुनाः नेपालय बिज्याःम्ह श्री

स्वयम्भू दर्शन याये धकाः कथहं मंगलवाद्य पञ्चताल
थानाः बुलुहुँ सकलें नेपालय् थ्यंकः बिज्यात ।

थन नेपालय् थ्यंसेलि नेपाःमि लोकजनपिसं गुबलें
मखंपिं व ख्वाः थ्व ख्वाः मदुपिं दूतपिं वःगु खनाः बरा
अद्भूत आश्चर्य चायाः गुजाःपिं मनुष्य धकाः विस्मय
चायाः भूत ला, प्रेत ला, पिशाच ला थुलि धकाः मग्नाःपिं
मनुष्यपिं ल्हाः ज्वजलपा यानाः धन्य- अहो आश्चर्य !
छिपिं सु खः गुम्ह खः गनं वयापिं छिपिं थें जाःपिं जिमिसं
गुबलें मखना । अहो आश्चर्य ! छिमिसं जिमित महेकुसें
धा धकाः दूतपिनि न्ह्योने च्वनाः विन्ति यानाच्चन थुलि
लोकजनपिनिगु ख्वाः स्वयाः दूतपिसं लिसः बिल- हे
लोकजनपिं, जिपिं सु धाःसा हुँ मेय् गयाः वःम्ह जिमि
मालिक यमराज, वयां क्वसं च्वंम्ह चित्रगुप्त, कर्मया रेखा
च्वइम्ह, मेमेपिं सकलें दूतपिं पापी जनपिं सिना वनेवं
थुमिगु प्राण हंश वायुयात पाशं चिनाः नरकय् यमराजया
हुकुमं थ्व पापीतय्त छु पाप याना वल वहे कर्म कथं
कर्म भोग सास्ति याइपिं जिपिं धकाः दूतपिसं थःगु
म्हसिका कनाच्चन । अथेतुं जिपिं थन वयागु कारण खं
दक्कों छिमित कने गथे धाःसा हे मनुष्य ! धन्यधन्य छिपिं
बडो भाग्यमानी छाय्धाःसा थ्व नेपाः क्षेत्रय् जन्म
जुयाच्चपिं अन्तय् जूसां सिइवं स्वर्गवास लात, छुया निति

स्वर्गवास वन धाःसा जगतया मध्यय नःधना बिज्याःम्ह श्री
 स्वयम्भू भगवान बिज्यानाच्चंगुलिं वसपोलयात नित्य सेवा
 यानाः भावभक्तिं पूजापाठ यानाः भेरी काहा पुयाः अनेक
 प्रकारया बाजं थानाः मंगल गीत ब्वनाः सेवा भक्ति याःगुलिं
 सिना वनेवं स्वर्ग लोक वन धकाः दूतपिसं धामेलि
 लोकजनपिं सकसिनं थथिंगु भिंगु खँ न्यनाः थः थःगु स्थानस
 वना छवल ।

थनंलिं यमराज चित्रगुप्तया दूतपिसं लोकजनपिन्त
 जूगु खँ दक्को कनाः बुलुहुँ श्री स्वयम्भूइ थाहां बिज्यात ।
 श्री स्वयम्भू भगवानया थासय् थ्यंसेलि स्वयम्भू महाचैत्यया
 परिक्रमा यानाः यमराजं भारि नक्सां श्री स्वयम्भू
 भगवानयात पूजा याना बिज्यात । मेमेपिं दूतपिं सकसिनं
 नाना मंगलवाद्य थानाः पंचताल थानाः भेरी काहा पुयाः
 नाना कथं स्त्रोत्र पाठ भजन आदि यानाः नाना तरहं प्याखं
 हुयाः अनेक प्रकारं पूजा भाव यानाः श्री स्वयम्भू
 भगवानयात गुम्हसिनं चाःहिलाः प्रदक्षिणा यात गुम्हसिनं धुं-
 धुपाँय्, नस्वाः-नस्वाःगु धूप थनाः इताः देवा च्याकाः
 पंचोपचार, पंचोपहार कथं पूजा यानाच्चन धकाः श्री
 भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

थनंलि जम देशया प्रजागणपिं सकलें मुनाः
 नेपालय् यमराज बिज्याःगु खँ, यमराजया दूतपिसं धाःगु खँ
 सकतां यक्षमल्ल राजाया थासय् वनाः सकसिनं राजायात

बिन्ति यात । हे महाराज ! प्रभु ठाकुर छलपोलं गथे
मसिल यमलोकया अधिपति जुया बिज्याःम्ह यमराज
भीगु नेपाः देसय् चाःह्यू बिज्यात । छलपोलया गथे
विचार मन्त । आः तलें लाःनि जिमिगु खँ भति न्यना
बिज्याहुँ । गथे धाःसा भीगु नेपाः पूण्यभूमि क्षेत्रय् श्री
ज्योतिरूप स्वयम्भू भगवानया अनुग्रहं भीपिं सकसिया
रक्षा जुयाच्वन । तर च्वने दुगु संसार मखु । अवश्य न
छन्हुया दिनय् सिना वनेमानि । सिना वनेगु भीगु
प्राणवायु हंश वसपोल स्वयम्भूया कृपां स्वर्गलोक वन ।
अथेया हुनिं नेपालय् जन्मजूपिं प्रजागणपिं सकलें कथहं
सिना वनेवं नरक मवंसे स्वर्ग वन धकाः थथे प्रजापिसं
बिन्ति यासेलि यक्षमल्ल राजां प्रजागणपिनिगु ख्वाः स्वयाः
आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे प्रजागणपिं आः यमराज गन बिज्यानाच्वन
धकाः जुजुं न्यँसेलि प्रजापिसं बिन्ति यात । हे महाराज,
थौकन्हय् श्री स्वयम्भू भगवानयात पूजाभाव यानाच्वन
तिनि । हानं छगू खँ बिन्ति याये, गथे धाःसा यमराज थें
जाःम्ह नेपाः बिज्यासेलि भीगु दरबारय् बिज्याकाः
पूजाभाव यानाः यथायोग्य थें भोजन याके बेलसं भीसं
यमराजयाके बिन्ति याये । गथे धाःसा भीपिं सिना वनेवं

नरकसच्चं पिं दूतपिं वयाः पाशं चिनाः यंकाः कर्मया कथं
 अघोर नरकय् यंकाः सास्ति याइ । आः यमराज
 बिज्यानाच्चंगु इलय् भीसं यमराजयाके पवने । गथे
 पवनेगु धाःसा सदाकालं ल्यासे ल्याय्म्ह जुइकाः गबलेमं
 मसिइगु हाकनं गबले रोग मजुइगु व सदाकालं निरोगी
 जुयाः आयु पूर्ण जुइकाः चवनेगु पवने । अथेया कारण
 आःतले लानि । थुजाःगु वरदान बिइम्ह यमराज दिनि ।
 याकनं निमन्त्रणा याना बिज्याहुं धकाः जुजु बोध जुयाः
 थःगु आश्रमय् बिज्यात । थुलि राजायात विन्ति यानाः
 प्रजापिं सकले थःथःगु छैय् वनाः आनन्दपूर्वक चवनाचवन
 धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थनंलि नेपालय् यमराज
 बिज्याःगु प्रजागणपिसं राजाया थाय् विन्ति याःगु सकतां
 जुजुं सिइकाः मन्त्रीत सःताः आज्ञा दयेकल । हे मन्त्री !
 स्वयम्भू बिज्याना च्वंम्ह यमराजयात निमन्त्रणा यानाः
 भीगु दरवारय् बिज्याके माल । अथेया कारणय् पूजाया
 सरजाम ठीक या । याकनं यमराज भीथाय् ब्वना हये
 माल धकाः थुलि राजाया हुकुम जुसेलि क्षणभरं मन्त्रीं
 पूजाया सरजाम सकतां ठीक याना बिल । थुलि तयार
 जुसेलि राजारानी, राजकुमार, मन्त्री, काजी, भारदार,

प्रजागणपिं सकलें मुनाः यमराजयात ब्वने धकाः स्वयम्भूइ
सकलें बिज्यात । सकसिनं श्री स्वयम्भू भगवान दर्शन
यानाः यमराज नाप लाना बिज्यात । भो यमराज,
छलपोल नेपालय् बिज्याःगु बखतय् जिमिसं छलपोलयात
पूजा यानाः भोजन याके । मेबलय् गुबले बिज्याइ पाखय्
लाःबले बिज्याहुँ । विलम्ब याना बिज्याये मते । याकनं
विज्याहुँ धकाः राजां विन्ति यासेंलि यमराजं राजाया
विन्ति न्यनाः तथास्तु धकाः यमराज प्रभृति सकलें यक्ष-
मल्ल राजाया दरवारय् बिज्यात धकाः श्री भगवानं आज्ञा
दयेका बिज्यात ।

थनंलि जमदेशया राजदरवारय् थ्यँसेलि
राजमहलय् यथायोग्य थें यमराजयात सिंहासनय्
बिज्याकाः राजा प्रजा सकसिनं पूजा यानाः भोजन याका
बिज्यात । थनंलि यमराज लिहां बिज्याइ धकाः
वज्रपाणीयात बिज्याकाः रखवार तयाः बन्धन तयाबिल ।
थुगु इलय् प्रजागणपिं सकलें दरवारय् वयाः राजाया
न्ह्योने च्वनाः विन्ति यात । हे राजन न्हापा छलपोलयात
विन्ति यानाः न्यनागु खँ सकतां त्वःमन ला । याकनं
यमराज याके न्यना बिज्याहुँ धकाः न्यँसेलि राजां न्हापा
प्रजापिसं धाःगु लुमंकाः यमराजया न्ह्योने च्वनाः ल्हाः
ज्वजलपा विन्ति याना बिज्यात । भो यमराज ! छलपोलपिं

जिमिगु नेपाः देसय् बिज्याःगु इलय् जिमि प्रजापिमं धाःगु छु
खँ धाःसा कालया भय तरे यानाः गुबलेँ नं मृत्यु मजुङ्गु
सदाकालं निरोगि जुयाः आयु पूर्ण जुइकाः सदां ल्यामे
ल्याय्म्ह जुइकाः बुराबुरि नं गुबलेँ मजुङ्गु हे यमराज
छलपोलं थथिंजाःगु वरदान बिया बिज्याहुँ धकाः जुजुं विन्ति
यासेँलि यमराज अद्भूत आश्चर्य चायाः थथिंजाःगु वरदान
जिं बियेगु जिगु कर्ता मखु धकाः राजाया ख्वालय् स्वयाः
यमराजं धया बिज्यात- हे राजन गुजाःगु वरदान फवना ?
थुजाःगु वरदान जिं बिये मफु । गथे धाःसा थःगु कर्मया
भोग सुनां नं हुये फइमखु गुम्ह- सियां गुगु कर्म याइ
उम्हसियां उगु हे कर्म अनुसारं भोगय् यायेमाः हे राजन
श्वयात सुनां पनाः पने फैमखु धकाः यमराजं लिसः बिसेँलि
यक्षमल्लं हानं विन्ति यात । भो यमराज ! थुजाःगु वरदान
बिल धाःसा याकनं बिदा बिया छ्वये । थुजाःगु वरदान
मबिल धाःसा छलपोलयात त्वःता छ्वये मखु, जिमि गुरु
वज्रपाणिं दिग्वन्धन यानाः तारण तयातल श्वया अनुग्रहं
छलपोल प्रभृति सकलेँ सुं हे दना वने फइमखु । अथेया
हुनिं बीगु सा ब्यु मबीगु सा त्वःता छ्वये मखु धकाः राजां
धासेँलि थुगु इलय् यमराजं वज्रपाणि दिग्वन्धन तारणया
अनुग्रहं वने मज्यूगु खनाः यमराज प्रभृति सकलेँ विशमय

चायाः राजाया ख्वाः स्वयाः यमराजं धया बिज्यात । हे
 राजन ! आम छु खँ लहाना बिज्याना । थजाःगु स्वयम्भू
 महाचैत्यया प्रभावं पूण्यमूमि जुयाच्चंगु थुजाःगु देया जुजु
 जुया बिज्याःम्ह य्सियां अज्ञानी जुयाः खँ लहाना बिज्यात
 गुलि उचित खः । हे राजन ! जिपिं जुल थुगु लोकया
 प्रजापिं सुनं पापी मजूगु हुनिं नरकय् मवःगु व सकल
 प्रजापिं पूण्यया प्रभावं सुखावति भुवनय् वास लानाच्चंगु
 हुनिं यानाः उकिया रहस्य छु खः धयागु स्वयेत यमलोकं
 निसें वयाः थनया रहस्ययात खंकाः धन्यधन्य तायेकाच्चना ।
 तर छपिसं प्रजापिं फुक्कसित पापी यानाः नरकय्
 छवयेगु कुतः याना बिज्यात । थुजाःगु वरदान सु धयाम्हं
 जक बिइफइ सुनां नं बिइ फइमखु । जिमि गुरु सुखावति
 भुवनय् बिज्याःम्ह श्री करुणामयं जक थुजाःगु वरदान
 बिइफइ धकाः यमराजं धासेलिं यक्षमल्ल राजां क्रोध
 पिकयाः यमराजयात धया बिज्यात । भो यमराज ! अथेसा
 छलपोलया गुरु सुखावति भुवनय् बिज्याःम्ह श्री
 करुणामय सःताः जिगु न्त्योने हया बिज्याहुं नत्र छलपोल
 प्रभृति सकलें त्वःता छ्वये मखु धकाः राजाया क्रोध
 वचन न्यनाः यमराज विरक्त ख्वाः ज्यानाः अथे थथे याये
 मसियाः छयं क्वछुकाः जि गुरु सुखावति भुवनय्
 बिज्याःम्ह श्री आर्यावलोकितेश्वर करुणामयया नाम कयाः

स्मरण यांना बिज्यात । हे गुरु करुणामय ! जितः थन
 आपत जुल । यक्षमल्ल राजां अदभूतगु वरदान फवन ।
 थुजाःगु वरदान जिं बिडमफु । छलपोलं जक वरदान बिया
 बिज्याये फड । अथे जूगुलिं जितः करुणा तयाः छलपोल
 थन याकनं बिज्याहुं धकाः स्मरण यांना बिज्यासेलि
 सुखावति भुवनय् बिज्यानाच्चंम्ह श्री करुणामयं थुजाःगु
 यमराजया वचन तयाः श्री आर्यावलोकितेश्वर सुखावति
 भुवनं निसें आकाशमार्ग गमन जुयाः क्षणभरं नेपाल
 मण्डलय् थ्यंकः बिज्यात धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका
 बिज्यात ।

थनंलि हे मैत्री बोधिसत्त्व ! थ्व जमदेसय् यक्ष-
 मल्ल राजाया नित्य स्नान यायेगु पुखुलिइ श्री करुणामय
 बिज्यानाः थ्वहे पुखुलिइ श्री करुणामय अमिताभ शिरय्
 धारण यांनाः लखं थाहां बिज्यात । जव ल्हाःतिं अभयवर
 बियाः, देपा ल्हाःतिं पलेस्वां ज्वनाः पलेस्वांया च्वसं थीरं
 बिज्यानाः सकल लोकया दर्शन बिया बिज्यात । थुगु
 इलय् श्री करुणामय पुखुलिं थाहां बिज्याःगु खनाः तसकं
 अजूचायाः यमराजं विन्ति यात । भो प्रभु ! धन्यधन्य
 छलपोल जितः करुणा तयाः थहां बिज्यात । भो
 जमलेश्वर ! जलवाहन छलपोल जिगु सिंहासनस बिज्याहुं

धकाः यमराजं विन्ति यासेंलि तुयुगु रूप जुया बिज्याःम्ह
 श्री करुणामयया पुखुलिं बिज्यानाः सिंहासनस बिज्यात ।
 थनंलि यमराजं राजाया ख्वाः स्वयाः धया बिज्यात- हे
 राजन ! छिमिसं धाःगु वरदान बिइम्ह ईश्वर वहे खः ।
 बिन्ति यानाः छिमिसं धाःगु वरदान प्वँ धकाः यमराजं
 थुलि धासेंलि यक्षमल्ल राजां श्री करुणामय न्ह्योने वनाः
 ल्हाः निपां ल्वाकाः बिन्ति यानाः न्यना बिज्यात । हे ईश्वर !
 जिमित करुणा तया बिज्यात । जिमि इच्छा पूर्ण जुइगु
 न्यनागु छु धाःसा नेपालय् यमराज बिज्याःगु इलय् जिमि
 प्रजापिसं यमराज थें जाःम्ह बिज्यासेंलि सदाकालं निरोगी
 जुयाः आयुं पूर्ण जुयेकाः मृत्युया भयं तरे जुयाः ल्यासे
 ल्याय्म्ह जुइगु वरदान यमराज याके प्वना । वसपोलं
 थुजाःगु वरदान बी मफु धकाः धया बिज्यात । थुजाःगु
 वरदान बी फुम्ह वसपोलं छलपोलयात आराधना याना
 बिज्यात । धन्यधन्य हे प्रभु ! छलपोल लखं थाहां
 बिज्याःगुलिं जमलेश्वर जलवहान धायेका बिज्यात ।
 थुजाःगु वरदान छलपोलं जक बी फु धकाः यक्षमल्ल
 राजां बिन्ति यासेंलि श्री आर्यावलोकितेश्वर करुणामयं
 राजा प्रजा सकलया ख्वाः स्वयाः आज्ञा दयेका बिज्यात ।
 हे राजन ! जि लखं थाहां वयागु पुखूया लखं गन ह्वनी
 अन कालमोचन तीर्थ नामं सिद्ध जुइ । थुगु तीर्थय् सुनां

म्वः ल्हुइ उम्ह मनूया काल हते जुयावनी । छिम्म
 बिचाः यानाः स्व धकाः कॅसेलि वाग्मती व कालमती
 संगम जुयाः ह्वनाच्चंगु थाय्यात वंगः धयातल थ्व ह्वंगु
 थाय् कालमोचन तीर्थ सिद्ध जूगु खनाः थ्वहे थासय् श्री
 करुणामय बिज्याना च्वनेगु इच्छा जुयाः राजाया स्वाः
 स्वयाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात । हे राजन !
 थुगु हे कनकचैत्य विहारय् माःगु प्रवन्ध यानाः जितः
 पूर्वाभिमुख यानाः स्थापना याना बिज्याहुँ, छायाःसा थ्व
 कालमोचन तीर्थस सुनां स्नान यानाः जितः दर्शन याइ
 थुम्ह मनुष्यया काल हते जुयाः आयु पूर्ण जुयाः निरोगी
 जुया च्वने दइ । सुं गुम्ह लोकजनपिसं जिगु न्ह्योने
 च्वनाः रोगं कयेकाच्चपिं मनूतय्गु आयु साधना याइ उम्ह
 मनूया रोग शान्त जुयाः आयु पूर्ण जुइ धकाः श्री भगवानं
 आज्ञा दयेका बिज्यात ।

थनंलि यमराजं बिन्तियात- भो प्रभु ! जिगु ज्या
 छलपोलं सिद्ध यानाः बिज्यात । भो, ईश्वर ! जि नेपालय्
 वयागु मनोकांक्षा नं पूवन । छलपोल कालमोचन तीर्थया
 लिकसं बिज्याइन अथे जूगुलिं थ्व थासय् जिगु चिं छगू
 तया थके त्यना धकाः विन्ति यासेलि लोकनाथं
 यमराजयागु अंश चिन्ह लिंगय् तयाः यमलेश्वर धकाः
 नाम तयाः सिद्ध याना बिये धुंसेलि यमराज प्रभृति सकलें

यमपुरय् लिहां बिज्यानाः आनन्दं च्वनाच्चन धकाः श्री
 भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात । थनंलि यमराज लिहां
 बिज्यासेलि मल्ल राजां थः पुत्र रत्नमल्लयात राज्याभिषेक
 बियाः श्री करुणामय नाप, यक्षमल्ल राजा व वया धाक्को
 प्रजापिं नापं ब्वना यंकाः कालमोचन तीर्थया सिथय्
 बिज्यानाः ह्वंगः धयागु थासय् बच्छि प्रजापिं ब्वना हयाः
 बाका देश धयागु नाम तयाः थ्वया लिकसं थः च्वनेत
 राजदरवार दयेकाः थुकिया सिथय् श्री करुणामययात
 विहार दयेका बिज्याःगु इलय् श्री करुणामयं राजाया स्वाः
 स्वयाः आज्ञा दयेका बिज्यात । हे राजन ! सुं लोकपिं
 जिगु विहारय् वयाः जितः नित्य पूजा यानाः दर्शन याइ,
 उम्ह मनू निरोगी जुयाः आयु पूर्ण जुइ । हानं ल्वगि
 जुयाच्चपिं मनूतय्सं जिगु न्ह्योने च्वनाः जिगु धारणी
 ब्वनाः आयु साधना याइ उम्ह ल्वगि मनूया छिनभरं रोग
 शान्त जुयावनी । अन्तय् जूसां जिगु धर्म सुखावति
 भुवनस वास लाइ, हाकनं सने मफुपिं, ल्हाः तुति मदुपिं,
 छेंसं च्वनाच्चपिं थुमित जितः दर्शन याकाः रक्षा याये हुनिं
 थ्व देसय् रथजात्रा दयेकि । जितः दर्शन याये मात्रं थुमित
 रक्षा जुइ अथेया हुनिं दँय् छकः जितः उत्पत्ति जुया वयागु
 थासं निसें रथ दयेकाः जात्रा या धकाः श्री करुणामयं थथे
 आज्ञा जुसेलि राजां छलपोलया आज्ञा कथं जिं यायेगु जुल

धकाः श्री करुणामय स्थापना यानाः आपालं आयस्ता
तयाः स्थापना याये मात्रं थ्वहे स्थानय सिद्ध जुया बिज्यात ।
थः जक बाका देसय च्वनाः नित्य थ्व तिर्थय म्नान यानाः
श्री आर्यावलोकितेश्वरयात नित्य पूजा यानाः सुखं गज्य
चले यानाच्चन धकाः श्री भगवानं आज्ञा दयेका बिज्यात ।

इति श्री मदआर्यावलोकितेश्वर महात्म्य समाप्तम् ।

साभार- पं. कमलानन्द वज्राचार्यजुया जनबहाः यःया बाखं वि.सं. २०२१ साल ।

॥ ओं नमो रत्न त्रयाय ॥

आर्यावलोकितेश्वरया धारणी

ओं श्री आर्यावलोकितेश्वरा बोधिसत्त्वाय महासत्त्वाय
महाकारुणिकाय तद्यथाः ओं तारे तुतारे सर्वदुष्टप्रदुष्टाणां
जम्भय २ स्तम्भय २ सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ।

॥ ओं श्री आदिनाथ लोकेश्वराय नमः ॥

चवभाः द्यःया बाखं

न्हापा कच्छपाल पर्वत च्वय् बिज्यानाच्चंम्ह करुणामय
श्री आदिनाथ लोकेश्वरयात चैत्रशुक्ल प्रतिपदा कुन्हु महास्नान
न्हवं यानाः चैत्रशुक्ल अष्टमी कुन्हु प्रतिष्ठा कर्म यानाः रथ
जात्रा याइगु चलन जुयाच्चंगु जुल । छगू सालय् रथ जात्रा याना
हहं दानगाः खुसिइ थ्यंसेलि खुसिइ रथ तुनाः प्यन्हु कुन्हु तकं
अथें अन हे थानाच्चन । उबलय् केरुङ देश व नेपालया दथुइ
त्वापु (युद्ध) जुयाच्चंगु जुल । छन्हु चान्हय् श्री आदिनाथ
लोकेश्वर रथं कुहां बिज्यानाः भिंखुदँया मिसायागु भेष कयाः जि
गन वने, गन च्वने धकाः ख्वयाः हालाच्चन । केरुङ व नेपालया
त्वापु जुयाच्चंगुलिं केरुङयापिं सँय्त न्हिन्हिं नेपालय् वयाः चिवा
काः वइगु जुयाच्चन । वहे चिवा कायेत वःपिं सँय्तसें व
भिंखुदँ दुम्ह मिसाया भेष कयाच्चंम्ह श्री आदिनाथयात खनाः थ्व
मिसा मचा छम्ह भीथाय् केरुङय् यंके माल धकाः पालंपाः
बुयाः चांचां हे ब्वाके यंकाः सांगुइ थ्यंबलय् व मिसा मचां
वांन्याना बिल । सँय्तसें थ्व ला मनू मखु द्यः जुइमाः

धकाः शंका यानाः कंरुड थ्यंकाः अनहं बिज्याकाः पुज्याना
 तल । कन्हय् कुन्हुं निसं दानगालय देकं वःपिमं दः मदुगु
 खनाः आदिनाथ लोकेश्वर मन्त धकाः ख्वयाः हालाः
 जुयाच्चन । वहे आदिनाथयात नित्यस्नान याकेत नन्दग्वाः
 धयाम्हेसिनं सा लहिनाः वयागु दुरु आदिनाथयात छायाः
 ल्यंगु दुरया धौ आदि दयेकाः व्यापार यानाः निम्ह त्यपूया
 सुखं जीवन हनाच्चंगु जुल । छन्हु नन्दग्वाःया सा
 ज्वयाच्चंबलय् वहे तःदहया कर्कोटक नागया कलाः नं
 ग्वाः तीर्थया नाग नाप सम्भोग यानाः ल्यवः कयाच्चंगु
 खनाः सह याये मफयाः घाँय् क्वबीत ज्वनावःगु न्वलं
 निम्हेसितं दायाः बिसिके छ्वत । कर्कोटक नागया
 कलाःयात तच्चंक घाःपाः जूगुलिं बल्लतलं थःगु नाग
 भुवनय् थ्यंकः वन । थःगु दोषयात त्वपुयाः नन्दग्वालां
 दाया हःगु खँ जक थः भाःतयात कनाच्चन । व खँ न्यनाः
 कर्कोटक नागं तं पिकयाः थ्व नन्दग्वाःयागु छयँ हे ध्यनाः
 छंगु न्ह्योने तये हया बी धकाः कलाःयात बोध यानाः
 नन्दग्वाः च्वंच्वंगु थासय् थ्यंकः वन । नन्दग्वाःयात
 कर्कोटक नागं स्याये त्यंबलय् काचाक्क बिचाः मयासें तं
 पिकाये मज्यू धकाः बिचाः निं यानाः स्वये धकाः
 नन्दग्वाःया घाँय् क्वबीगु न्वलय् दुहां वनाच्चन ।
 नन्दग्वाःया सायात नकेत घाँय् माः वनाः क्वबिया वः

बलय् घाँय्कु तच्चकं भ्यातुयाः बल्लतलं थःगु छैय् थ्यकः
 वल । थौं घाँय्कु तसकं हे भ्यातुयाः न्यःगुलिं निम्ह
 त्यपुयां याकनं हे बेलि याये सिधयेकाः द्यने धकाः कोथाय्
 वन । निम्हसियां न्हयः मवयाच्चंगुलिं हे मिसा ! मिसा
 धैपिनिगु चरित्र धन्य हे खः । कर्कोटक नाग थें जाःम्हेसिया
 कलाः नं ग्वाः तीर्थया नाग नाप ल्यवः कयाच्चंगु खँ
 नन्दग्वालां थः कलाःयात दक्कं कनाच्चन । व खँ फुक्कं
 कर्कोटक नागं न्यनाः न्वःया प्वालं पिहां वयाः नन्दग्वाःया
 तिकिभ्यालं छयँ दुत छवयाः नन्दग्वाःया छयँ ध्यने धकाः
 वने धुंकूम्ह हे हानं लिहां वल । व नन्दग्वालां धाःगु खँ
 न्यनाः अजूगति चायाः थ्व खँला स्वपाः ख्वाः चूलानाः
 निर्णय मयासें अथें थ्वयात स्याये मजिल धकाः मनय्
 तयाः कर्कोटक नाग मनूया रूप कयाः नन्दग्वाःयात हेकाः
 थःगु नागपुरय् यंकल । अन थः कलाःया न्हयोने तयाः
 उगु थुगुं खँ ल्हाका तःबलय् नागनि नं साजवाःया ख्वाः हे
 स्वये मछ्छलाः तं जक पिकयाच्चन । उबलय् साजवालं
 श्री करुणामय आदिनाथयात लुमंके मात्रं केरुङ्ग देशय्
 च्वना बिज्याःम्ह आदिनाथं थ्व साजवाःया विना कारणय्
 ज्यान वनीगु जुल धकाः तुरुन्त वहे नाग भुवनय् थ्यंकाः
 साजवाःयाके दुबिना बिल । उबलय् नन्दग्वालां भचा हे
 मग्यासे थःम्हं खँक्को जुक्को खँ फुक्कं न्यनाः थः

कलाःयागु हे अकर्तव्य व तःधगु दोष स्वः धयागु सीकाः
 कलाःयात ब्वः बियाः नाग भुवनं पित छवये त्यबलय
 कलाःम्ह ग्यानाः विन्ति यात- हे प्रभु, थ्व छगु वार जिगु
 द्वंगु अपराध क्षमा यानाः थ्व नन्दग्वाःयात सःताः भीगु खँ
 सुयातं नं कँने मदु धकाः त्वःता छवया बिज्याहुँ धकाः
 धाःगु कलाःया खँ न्यनाः कलाः खनाः माया वनाः
 कर्कोटक नागं नन्दग्वाःयात सःताः धाल- हे नन्दग्वाः, छ
 खनाः जि तसकं लय्ताल तर थ्व खँ छं सुयातं हे कने
 मते बरु छ सा लहिनाच्चंम्ह जूगुया निंतिं छन्त सायागु
 भाय् थूम्ह याना बी । थ्व खँ सुयातं कन धाःसा म्हुतु
 जक संकेवं हे छंगु ज्यान वनी धकाः नन्दग्वाःयात सायागु
 भाय् स्यनाः तसकं हनाबना यानाः व नागदह नं थत हयाः
 वयागु छेंय् थ्यंक तया बिल । छेंय् थ्यंकाः कलाःम्हस्यां थुई
 तक चान्हय् गन वनाच्चना धकाः न्यँसेलि ? स्वः पासापिसं
 पिने ब्वना यंकाः नकाः त्वंकाः ख्याः याना लट्ठ याना
 तःगुलिं भचा लिबात धकाः कलाःयात चित्त बुझे यात ।
 उकुन्हु चच्छि याउँक द्यनाः कन्हय् कुन्हु जुइवं न्हापा थें
 सा ज्वयाः धौ दुरु मीगु ज्या यानाच्चन । छन्हु, सा ज्वः
 वनाच्चंबलय् तसकं वाफय् वयाः सात फुक्कं उखे थुखे
 मदयेक वन । नन्दग्वालां सात फुक्क मुंकाः लिहां वये
 मफुगुलिं चच्छिं कच्छपाल पर्वतय् तुं बासं च्वनेमाल ।

उबलय् साया मां व म्ह्याय् निम्हं कच्छपाल पर्वतया
 च्वय् च्वभालय् लात । काय्मचा जुक्को क्वय्सं
 लानाच्चन । अले वाफय् वःगु दिसेंलि मांम्ह सां
 क्वय्संच्वंपिं काय्मचातय्त छिपिं आम्कन च्वनेमते
 चिकुसेच्चनी थन जिपिं च्वनाथाय् श्री आदिनाथ लुँयागु
 रत्न घः स्वंगः दुगुलिं वहे तेजं थन लुमुसेच्चं उकिं छिपिं
 नं थन च्वय् वा धकाः सःताछ्ववत । थथे मांम्हेस्यां सःता
 हःगु तायाः क्वय्नाय्च्चंपिं द्वहंचातसें धया हल- हे माता,
 थौ जिपिं थनं वये फइमखुत लिबात, थन नं लुँयागु घः
 निगः दु । थुकियागु तेजं जिमित नं लुमुसे च्वनाच्चंगु दु
 धन्दा काये म्वाः । थथे सातय् खँ ल्हानाच्चंगु न्यनाः
 इमिगु भाय् फुक्कं थुयाः लय्तायाः धन्यधन्य जिगु भाग्य
 उकुन्हु कर्कोटक नागं स्यनाहःगु सातय्गु भाय् आः तिनि
 ज्याख्यले जूगु जुल धकाः फुक्कं मालाः छथाय् मुंकाः
 सातय्सं रत्नयागु घः दु धाःगु थासय् चिं छगू छगू तयाः
 थःगु छेंय् लिहां वयाः सातय्सं धाःगु खँ फुक्कं थः
 कलाःयात कनाः बेलि यानाः द्यन । कन्हय् कुन्हु सुथ
 न्हापां दनाः सागलय् सुचुकः वने धकाः वन । उगु इलय्
 मांम्ह सां धाल- हे मचाखाचात श्री आदिनाथ च्वभाः द्यः
 खुया यंकूथाय् सुनानं मखंक जिं दुरु भचा हायेकाः छया
 वये छिपिं थनसं तुं च्वच्चं धकाः धयाः मांम्हं सा पिहां

वन । थथे धाःगु साजवालं थुइकाः अहो थ्व मां छु धाःगु ।
 च्वभाः घः खुया यंकल धाःगु जकं न्यना गन द धयागु जिं
 नं मस्यूनि । थ्व सां गन वनाः दुरु हायेकी स्वः वनेमाल
 धकाः साया ल्यूल्यू वनाः चिवा कयाः स्वयाच्वन । अने व
 सा दानगाः खुसिइ न्हापा रथ तुनाः च्वभाः घः खुया
 यंकूगु हे थासय् लाक्क वनाः दुरु छायाः थःगु मागलय् तुं
 लिहांवल । साजवालं व खनाः अजूगति चायाः थ्व सां थ्व
 खँ गथे सीकल धकाः उगु थासय् चिं छगू तयेमाल धकाः
 थःम्हं ल्होने फक्को तग्वःगु ल्वहँ छगः पाछायाः अन चिं
 तयाः थःगु छेंय् लिहांवल । छेंय् थ्यंकाः जा नये धुंकाः
 न्हापाया थें सात मुंकाः सा ज्वः वंबलय् मांम्ह सां थः
 मचातय्त धाल- हे मस्त, छिमिसं सुयातं कने मखुसा
 उकुन्हु धयागु रत्नया घः छिमित क्यने यंके स्व धकाः
 लँय्वँवं न्हापाया थें आदिनाथ च्वभाः घःयाथाय् दुरु छायाः
 थन हे खः लुंयागु रत्न घः धकाः मचातय्त कनाच्वंगु
 साजवाः नन्दग्वालं थुइकाः अन नं चिं छगू तयाः आः
 धाःसा जितः रत्नयागु घः लाभ जुइगु जुल धकाः
 लय्तायाः उकुन्हु न्हापां हे छेंय् लिहां वयाः बेलि यायां
 कलाःयात सातसैं धाःगु खँ कनाः छन्त कन्हय् व थासय्
 यंकाः क्यना बी धकाः कन्हय् कुन्हु सुथ न्हापां कच्छपाल
 पर्वतय् थहां वनाः थम्हं चिं तया थकागु थासय् क्यनाः

लिपा सुनानं मखंक काः वयेमाली धकाः थःगु छैय त
 लिहां वल । थुगु बखतय् केरुड व नेपालया युद्ध जुयाः
 केरुडयापिसं मिसामचा धकाः खुया यंकूम्ह आदिनाथ
 च्वभाः द्यः अन हे स्थापना यानातल । नेपाःया जुजुं
 सकभनं मायेके छवतं नं लुइके मफयाः उबले निसें हे
 आदिनाथ च्वभाः द्यःया रथजात्रा दिनावन । आदिनाथ थन
 मदुसेलि भिनिदँ तक प्रजापिसं विरह यानाच्चन ।
 वसपोल खुया यंकूगु थासय् सादुरु हायेका वःगु थासय्
 त्वहँ छगः तया थकाः प्यन्हु दुकुन्हु हे श्री आदिनाथ
 करुणामय च्वभाः द्यः थः थःम्हं तुं वहे त्वहँतय् प्रकट
 जुया बिज्याःगु नन्दगवालां खनाः तच्चकं अजूगति चायाः
 धन्यधन्य संसारय् द्यः धयापिं धात्यें दयाच्चंगु दु खनिं
 धकाः पत्याः यानाः श्री करुणामय आदिनाथयात साजवाः
 नन्दगवालां दण्डवत प्रणाम यानाः भक्तिपूर्वक विन्ति यात-
 हे परमेश्वर आदिनाथ, छलपोल थन मदुगुलिं सकल
 लोकया महादुःख जुइकाच्चन । आः थन छलपोल
 बिज्याःगुलिं सकलया मन आन्नद जुल । भो परमेश्वर !
 आः छलपोल गन गथे बिज्यायेगु आज्ञा जुया बिज्याहुँ
 धकाः साजवालं विन्ति यासेलि श्री आदिनाथं आज्ञा जुल-
 हे मानव, छं आजुपिनि पुस्तां निसें छिमिसं सा लहिनाः
 जितः स्नान याकेत दुरु बियाच्चंगु खः । अथे जूगुलिं छ

भाग्यमानी हे खः । जि जगत उद्धार याये धकाः
 च्वंच्वनागु खः जि थन मदुगु भिनिदें दन । आः छं
 कच्छपाल पर्वत च्वय् जितः स्थापना याना व्यु । जितः
 टंगःबहाः (तःबहाः) लय्च्वंपिं पूजारी तयाः यत्तया जुजुयात
 विन्ति यानाः माक्को वन्दोवस्त याना व्यु । श्री
 आदिनाथया आज्ञा कथं नन्दग्वालां श्री आदिनाथयात
 दानगालं निसें बुया हयाः कच्छपाल पर्वतया च्वय् तयाः
 यत्त देशया जुजुयाथाय् वनाः तःबहाःयापिं पूजारी व्वना
 हयाः नित्य पूजा यायेगु नियम दयेका बिल ।

थनंलि नन्दग्वालां अथें जक बुया हयाः
 कच्छपाल पर्वतय् तयेहःम्ह श्री आदिनाथ बिज्याकेत यत्त
 देशया जुजुं माक्को विधि विधान यानाः देवालय् दयेकाः
 प्रतिष्ठा कर्म नापं यानाः च्वभाल धकाः नां प्रख्यात याना
 बिल ।

उबले निसें सकल लोकपिसं च्वभालय् वयाः श्री
 आदिनाथयात दर्शनः पूजा आदि भक्तिभाव यानाच्वन ।
 पान्डाजुपिसं नं पूजारी जुयाः नित्य पूजा यानाः द्यः
 पाःलाःया ज्या यानाः सुखं जीवन हनाच्वन । थनंलि छन्हु
 श्री आदिनाथं नन्दग्वाःयात आज्ञा जुल- हे नन्दग्वाः
 मानव, छं खनाः जि तच्च्वकं लय्ताल, छं छु फ्वने, छं
 धाःगु वरदान बी, छं जितः दानगालं निसें कुबियाः थन

थुलिमछि लोकपिसं पूजाभाव याकेगु
 बन्दोबस्त याना बिल उकिं छन्त वरदान बी धकाः च्वना ।
 थुकथं श्री आदिनाथया आज्ञा न्यनाः चरणकमलय् भवपुयाः
 नन्दगवालां विन्ति यात- भो परमेश्वर आदिनाथ !
 छलपोल जि खनाः थुलिमछि दया तयाः लय्ताया
 बिज्यात, जिं मेगु वर फ्वने मखु, जिगु शरीरय् बांमलाःगु
 त्वचं थियाहल । थ्व त्वय् भं भं तच्चः जुयावल धायेवं
 जिं दुःख सी माली । जि छु यानागु कर्मभोगं थथे जूगु खः ।
 जिं स्वयेला मेगु छुं पापकर्म मयाना थें च्वं वहे कर्कोटक
 नागया कलातं थः भाःतया उपरय् धर्म त्वःताः ग्वाः
 तीर्थया नाग नाप सम्भोग यानाच्चंगु स्वये मफयाः जिं
 न्वलं दाया बियागु खः । आः न्ह्यागु हे जूसां जिगु कर्म
 थ्व त्वय् तच्च जुइ मलावं त्वय् याकनं शान्ति यानाः
 न्हापा थें यागु जिगु शरीर याना बिज्याहुं । थथे सकल
 लोकपिन्त नं छलपोलयागु सेवा यानागु फलं थुज्वःगु
 त्वय् गुबलें सुयातं हे मजुइमा धइगु छगू खँ छलपोलयाके
 वर फ्वने धकाः सा जवालं विन्ति यात ।

थुलि साजवाःया विन्ति न्यनाः श्री आदिनाथ
 करुणामय लय्तायाः थनिं निसें छंगु शरीरय् बांमलाःगु
 महारोग दक्को शान्ति जुयाः न्हापाया सिबे नं शरीरय्
 बांलाना वयेमा थथे हे छं धाः थें सुनां सुनां एकचित्त

यानाः थुज्वःगु ल्वय् जूपिसं जितः पूजाभाव याङ्ग डमिन नं
महारोग आदि ल्वय् शान्ति जुया वनेमा धकाः
नन्दग्वाःयात वर बियाः लयताया बिज्यात ।

थुबले निसें संसारय् च्वंपि मनूतय् कुष्टरोग आदि
ग्यानापूगु ल्वय् जुयाच्वंपिसं वसपोल आदिनाथया मेवा
भाव उपासना यानाः थः थःगु श्रद्धा भाव तयाः थुगु
ग्यानापूगु ल्वय् लायेमा धकाः छगू जक मनय् तयाः पूजा
यात धाःसा व ल्वय् लाना हे वनीगु जुयाच्वंगु दु । थ्व
छगू वसपोल आदिनाथ आनन्दादि लोकेश्वरया सत्य आः
तक प्रत्यक्ष रूपं दयाच्वंगु दु ।

वसपोल आदिनाथ लोकेश्वरयात महास्नान
याकेगु दिन चैत्रशुक्ल प्रतिपदा कुन्हु व अष्टमी कुन्हु
दशकर्मादि प्रतिष्ठा कर्म यायेगु दिन जुल । थुकिया फुक्क
खँ बांलाक्क च्वभाः द्यःया वंशावली च्वयातःगु दु ।
वसपोल आदिनाथ आनन्दादि लोकेश्वरयात स्वयम्भू
पुराण कथं कच्छर्पण लोकेश्वर धकाः नं नां तयातःगु दु ।

न्हापा श्री मञ्जुश्री नं कलिच्छेदन याये धुंकाः
मञ्जुपट्टन धकाः देश दयेके धुंकाः थ्व नेपाल देश त्वःताः
वने मास्ति मवयाः पिंबहाः छगू दयेकाः वहे विहारय्
मञ्जुश्री काश्यप बुद्ध नाप च्वनाः सकलयात धर्म उपदेश
बिया च्वँच्वं लिपा कलिकालय् थथे लोकपिं नाप

खँल्हाबल्हा याना च्वने मजिल धइगु भविष्य बिचाः यानाः
निम्हं मौन धारणा यानाः नुमवाना बिसेंलि सकल लोक
वयाः अनेक कथं पूजा भाव यानाः नुवाकेत कुतः यातं नं
नुवाके मफयाः द्यः पाःलाः पूजारी निम्हं बुया हयाः
बाग्मतीया लखय् चुइके छ्वया बिल ।

अले काश्यप तथागतयात लाना कयाः यलय्
विहार दयेकाः अन स्थापना याना तःगुलिं थौतक व
विहार क्वाबुबहाः धकाः नां जायाच्च्वंगु दु । मञ्जुश्रीयात
आदिनाथ धकाः चुइके हःम्ह चैत्रशुक्ल अष्टमी कुन्हु
जयतीर्थ (न्यखु) य् थ्यन । अन म्वःल्हुयाच्च्वंम्ह सुवाल
नांम्ह आचार्य साधन यानाः कच्छपाल पर्वतया च्वय्
देवालय् दयेकाः आनन्दादि लोकेश्वर धकाः स्थापना याना
तल ।

आदिनाथ लोकेश्वर (च्वभाः द्यःया) बाखं क्वचाल ।

साभार- पं. अमोघवज्र वज्राचार्य लोकेश्वर परिचय ने.सं. १०९९
पौल्याः ६६/७२

॥ ओं श्री पद्मपाणी लोकेश्वराय नमः ॥

यल करुणामय (बुंग द्यः) या बाखं

जुजु नरेन्द्रदेवया स्वम्ह काय्पिं दु । तःधिकःम्ह
पद्मदेवयात पिंबहाः धयागु थासय् तया बिल । दथु याम्ह
रत्नेदवयात तेबहालय् (तिर्थ विहार) वन्धुदत्त आचार्यया थाय्
तया बिल । चिधिकःम्ह वलदेवयात थः च्वनागु मध्यपुर
(थिमि) देशया लाय्कुलिइ तयाः राज्याभिषेक नापं बियाः थःगु
सिंहासनय् तयाः नरेन्द्रदेव जुजु राजकाज फुक्क त्वःताः शहरं
निक्वय्ति पाक्क अलग विहार दयेकाः आनन्द च्वंच्वन ।

वलदेव राजा थः बौ नरेन्द्रदेवं त्वःता वंगु विरहं अन
मच्चंसे तापाबाज्या वीरदेव जुजुं ललितघाँसीयापाखें दयेका
ब्यूगु ललितपुर धयागु यल देशय् लाय्कू दयेकाः च्वंच्वन ।
थ्वहे जुजुया पालय् नारायणया अंश गोरखनाथं श्री
आर्यावलोकितेश्वर दर्शन यायेत नेपालय् श्री करुणामय
बिज्याकेत गुम्ह नाग ज्वनाः मृगस्थली वनया च्वय् नव
नाग आशन यानाः तपस्या यानाच्च्वन । अनं निसैं नेपालय्

वा मवयाः हाहाकार जुयाः नयेत्वने नापं मखनाः भिनिदं
तक दुर्भिक्ष जुयाच्चन ।

थथे नेपालय् दुःख कष्ट जुयाः वलदेव जुजुं यक्को
उपाय यातं नं दुर्भिक्ष शान्ति याये मफयाः गनगन ज्याथः
जिधित दु अनअन थः वनाः चिवा कयाः खँ न्यँ वने माल
धकाः वलदेव जुजु चाचां दुनियाँतय्त छँय् वनाः सुनानं
मखंक चिवा काः वंबलय् छन्हु तेबहालय् वन्धुदत्त आचार्य
व कलाःम्हेसिया खँ जुयाच्चंगु ताल, वन्धुदत्तयाके
कलाःम्हेस्यां न्यन- हे स्वामी छलपोल थें जाःम्ह शक्तिवान
आचार्य दयेकं नं नेपालय् थथे भिनिदं तक वा मगानाः
दुःख सियाच्चन, छु याःसा थ्व दुर्भिक्ष शान्ति जुयाः सुर्भिक्ष
जुइ । कलाःम्हेस्यां थुकथं न्यँसेलि वन्धुदत्तं धाल- हे प्रिय,
थ्व देशय् विघ्न जुयाच्चंगुया कारण न्यँ धन देशय् जुजुया
काय् व बौ निम्ह जाये मफयाः नरेन्द्रदेव लाय्कुलिं पिहां
वनाः अलग बौद्ध विहार दयेकाः च्वं वन । काय्म्ह वलदेवं
यःयः थें यानाः न्याय बिचाः मयासें राजकाज यानाच्चन ।
उकिसनं गोरखनाथं श्री करुणामय आर्यावलोकितेश्वरयात
नेपालय् हयाः दर्शन याये धकाः गुम्ह नाग आशन यानाः
मृगस्थलय् च्वनाः तपयोग यानाच्चन । थ्वहे कारणं भीगु
देशय् वा मगानाः दुर्भिक्ष जुयाच्चंगु खः । थ्व खँ सिलला
धकाः कलाःम्हेसित कनाच्चंगु वलदेव जुजुं न्यनाः थःगु

लायकुलिइ तुं लिहां वयाः कन्हय कन्ह, मथ न्हापां थः बौ
नरेन्द्रदेव च्वंच्वंगु विहारय वनाः अनेक प्रकारं विन्तिभाव
यानाः चित्त बुभ्भे यानाः थःगु लायकुलिइ ब्वना हयाः माःगु
तक्क सल्लाह यानाच्चन ।

थनंलि वलदेव जुजुं तेबहाःया बन्धुदत्त आचार्य
सःतके छ्वयाः आज्ञा जुल- हे बन्धुदत्त आचार्य, भीगु देशय
वा मगाःगुलिं अशान्ति जुयाच्चंगु भिनिदं दये धुंकल । अनेक
उपाय यानाः नं थ्व दुर्भिक्ष शान्ति मजुल । आः छु याःसा थ्व
दुर्भिक्ष शान्ति जुइ धकाः वलदेव जुजुं न्यँसेलि बन्धुदत्त
आचार्य विन्ति यात- भो महाराज थ्व अनावृष्टि जुयाच्चंगु
विघ्न वाधा वयाच्चंगु श्री करुणामय आर्यावलोकितेश्वर थन
नेपालय् बिज्याके मफयेकं शान्ति याये फइमखु । वसपोल
थौंकन्हय् कामरु कामक्ष धयागु देशय् आशाम पर्वत स्थानय्
यक्षपिनिगु कुलय् जन्म कयाः व देशय् च्वंपिन्त उद्धार याः
बिज्यानाच्चंगु दु । वसपोल थन नेपालय् बिज्याकेत आपलं हे
दुःख कष्ट याये माली । तर न्ह्याक्को हे दुःख सिये माःसां
देशया लागि दुःख सियेत जि मग्याः । थ्व ज्या यायेत उत्तर
साधक धयाम्ह जजमान मदयेकं मज्यू । व जजमान
छलपोलया पिता जुजु नरेन्द्रदेव हे जुइमाः । अले माःमाःपिं
साथ कयाः माःगु तक सामाग्री ज्वरे यानाः थ्व ज्या जिमिसं
यायेगु निश्चय याये धकाः गुरु बन्धुदत्तया वचन न्यनाः

वलदेव जुजु बन्धुदत्तया आज्ञा कथं यायेगु निश्चय यानाः
माःमाःगु सामाग्री ज्वरे याना बिल ।

धनंलि बन्धुदत्त आचार्य व नरेन्द्रदेव जुजु निम्ह
साम्हाचांगु पर्वतय् स्वयम्भूया शान्तिपुरय् बिज्यानाच्चंम्ह
शान्तिकराचार्य नाप लानाः वसपोलयाके नं माक्को
सल्लाह यानाः उपदेश कयाः न्हापां ललितपुरया दोल
धयागु थासय् बन्धुदत्त आचार्य व नरेन्द्रदेव निम्हं च्वनाः
श्री योगाम्बर ज्ञानडाकिनी आराधना यानाः कोटि संख्याया
प्रमाण जपयोग यात । पुरश्चरण च्वने धुंसेलि श्री
योगाम्बरया वलप्रसाद आदि कयाः पूजा सरजाम कलश
आदि क्वबियाः वनीम्ह मालिनी (रथंचक्र) धयाम्ह भरिया
छम्ह व गोरखनाथं मृगस्थलि आशन यानाच्चंम्ह कर्कोट
नाग छम्ह नं बन्धुदत्त आचार्यया वलं छुटे याना हयाः
साथ कयाः कामरु कामक्ष देशया पर्वतपाखे स्वयाः
प्रस्थान याना वन वँवं अनेक पर्वत, खुसि, देश पार यानाः
वनेत कर्कोटक नागं गनगन गथे गथे यानाः यंके माल
माः कथं यंकाच्चन । खुसिइ ताँ मदुथाय् ताँ जुयाः थःगु
म्हय् बन्धुदत्त, जुजु नरेन्द्रदेव व भरिया नापं स्वम्हेसिनं
थःगु म्हय् तयाः थाय्थासय् च्वंच्वंपिं भूत, प्रेत, पिशाच,
राक्षस आदि अनेक मार विघ्न वयाच्चंपिन्त शान्ति यानाः
दिगबन्धन यानाः कामरु कामक्ष सतिक थ्यंकाः छगू

थासय् स्वम्हं च्वनाः पुरश्चरण श्री आर्यावलोकितेश्वरयात
आक्कान यानाच्चन ।

उगु इलय् कामरु कामक्षय् जन्म कया बिज्याना-
च्चंम्ह श्री आर्यावलोकितेश्वर नेपालं निसैं वयाः थःत
साधन यानाच्चन धयागु सीकाः थथे विचार याना
बिज्यात । हिमालया दक्षिणपाखे मञ्जुश्री नं कालिदहया
लः पित छ्वयाः देश दयेकाः श्री स्वयम्भू ज्योतिरूप आदि
देवदेवता स्थापना जुयाच्चंगु नेपाल देशय् थौकन्हय्
अनावृष्टि जुयाः दुर्भिक्ष जुयाच्चन । व उपद्रव शान्ति
यायेत जिगु नां जक लुमंका च्वंसां जिं वनाः रक्षा याना
बियेगु खः । आः जितः हे दर्शन याये धकाः गोरखनाथं
गुम्ह नाग आशन यानाः मृगस्थली तपयोग याना च्वने
धुंकल । उकिं भिनिदैं तक वा मगाःगुलिं मेपिं देव
देवतापिसं गोरखनाथं आशन यानाच्चपि गुम्ह नागयात
त्वःतके मफयाः बन्धुदत्त आचार्य वयागु सिद्धिया वलं
कर्कोटक नाग छम्ह हयाः थन ध्यंक नापं ब्वना हल ।
उकिया कारणय् आः जि अन नेपालय् वनाः
देवदेवतापिन्त नं वन्दोवस्त यानाः रितिथिति दयेकाः
अनयापिं लोकपिन्त उद्धार याः मवंसे मजिल धकाः बिचाः
यानाः श्री करुणामय आकाश मार्ग बिज्यानाः आराधना
यानाच्चंगु थाय्या आकाशय् बिज्यानाः बन्धुदत्तयात दर्शन

बियाः माःगु तक संकेत सल्लाह बियाः अनं लिहां वयाः
 थः मां यक्षनीया थाय् तुं च्वना बिज्यात । थनंलि वन्धुदत्त
 आचार्य श्री करुणामयं संकेत बिया बिज्याः कथं छगू
 पवित्र स्थानय् च्वनाः लुंया कलश स्वनाः श्री
 आर्यावलोकितेश्वरयात आराधना यायेत जुजुयात थथे
 धाल- हे महाराज ! जिं थ्व कलशय् श्री करुणामय साधन
 यायेबलय् श्री करुणामय भंबःया रूप कयाः कलशय् दुहां
 बिज्याइ । उबलय् छलपोलं नं कलशय् किसलिं छगः
 उघरीमय् देछाया बिज्याहुं । बांलाक्क एकचित्त याना
 बिज्याहुं अले भीगु कार्य सिद्ध जुइ धकाः वन्धुदत्त आचार्य
 श्री करुणामययागु मूल मन्त्रं साधन याना च्वना बिज्यात ।

उगु इलय् श्री करुणामयया चित्त चञ्चल जुयाः
 थःगु सम्भोग काय त्वःताः भंबःया रूप कयाः आचार्य
 साधन यानाच्चंगु कलशय् दुहां बिज्यात । दैव संयोगं
 उबलय् हे जुजुया न्ह्यः वयाच्चंगुलिं निक्वः तक दुहां
 बिज्यानाः हानं पिहां बिज्यात । उथाय् तक नं जुजुया
 न्हयः वयेकाच्चंगुलिं वन्धुदत्तं आः ला ज्या स्थनीगु जुल
 धकाः जुजुयात थःगु पुलिं ख्वानाः न्ह्यःलं चायेका बिसेलि
 जुजु उघरिमय् न्ह्यलं चायेकाः दनाकथं कलशय् किसलि
 देछाया बिल । उबलय् जुजुया मनय् भतिचा अहंकार
 जुयाः जि थें जाःम्ह जुजुयात आचार्य पुलिं ख्वाना बिल,

ध्वयात तलवारं प्यदंकं हे पाला वी धकाः मनय च्वाक्क
 वंकल । थनंलि कामरु कामक्ष करुणामयया प्राणांश मदुगु
 म्ह खनाः सकल यक्षलोकापि व वया मां यक्षनी नापि मुनाः
 वन्धुदत्त आचार्य आक्कान यानाच्चंगु थामय थ्यंकः वयाः
 त्वाः वल । आचार्य नं नेपालयापि वीर वीरपि देवतागणापि
 आराधना यानाः कामरु कामक्ष वःपि सकल राक्षस गणापि,
 भूत, यक्ष आदिपिन्त त्याकाः थथे धाल- यक्षलोकगणापि
 धन्दा कायेमते, इलय्ब्यलय् छिमिगु देशय नं पूजा याकेत
 श्री करुणामययात छ्वया हये । आः छक्कनि जिमिगु
 नेपालय् बिज्याकाः सुभिक्ष जुइके माल । थथे धासेलि
 अनच्चपिं यक्षलोकगण सकसिनं आः छिमिसं नं अवश्य
 जिमि काय्मचा श्री करुणामयात नेपाल यंकीगु जुल,
 गुबले गुबले थन बिज्याकेत लं म्हसीकेगु चिं तयेत थः
 सिमाया तुं पुसा बिया छ्वये । थ्व पुसा त्वला यंकि । अले
 लिपा व सिमा स्वयाः जक थन बिज्याःसां गाइ धकाः
 यक्षगणपिसं आचार्ययात धयाः थःसिमाया पुसा बिया
 छ्वत ।

अनंलि वन्धुदत्त आचार्य थःसिमाया पुसा सिमा
 मसइ कथं त्वलाः श्री करुणामयया कलश महामंगल
 षानाः कोदुवालं उत्तर पाखें स्वकाः हल । उबलय् हय्ग्रीव
 भैरव, हरिसिद्धि भैरव, लुभुया लुंताबहाःया भैरव व त्यांका
 भैरव थुपिं प्यम्ह भैरवपिसं क्वबुयेका हःबलय् ब्रम्हां वेद

पाठ याकाः, तुफि लुयेकाः, विष्णुं शंख पुयेकाः, महाद्यवं
 कमण्डलुं लः हायेकाः, इन्द्रं छत्रं कुयेकाः, यमराजं
 धूप थंकाः वरुणनागं शंखलखं छ्वाकाः वा वयेकाः,
 कुवेरं धन द्रव्य व्हयेकाः, अग्नि देवतां मतं क्यंकाः,
 यक्षलोकपिसं विघ्न चीकाः, वायुदेवतां वसा लायेकाः
 व प्रतापं लायेकाः तःधंगु उत्सव यानाः जात्रा यानाः
 नेपाल देशय् दुत बिज्याकल । थुलिमछिं देव देवतापिं
 वयाः श्री करुणामययात लसकुस यानाच्चंगु वन्धुदत्त
 गुरु छम्ह व नरेन्द्रदेव छम्ह निम्हस्यां जक खं मेमेपि
 सुनानं हे मखं । नेपालय् दुत हयेवं हे गोरखनाथ
 तपयोगं दनाः श्री करुणामयया दर्शन याः वल अले
 आशन यानातःपिं नागत सकलें थःथःगु भुवनय् वनाः
 नेपालय् सुवृष्टि यानाः वा वयेका बिल । थुकथं
 उत्सव जात्रा यानाः वन्धुदत्त गुरु नरेन्द्रदेव, मालाकर
 (रथंचक्र) स्वम्ह ल्यूल्यू वया च्वंच्वं छगू थासय्
 थ्यंबलय् हरिसिद्धि भैरव खिचाया रूप कयाः बँय्
 क्वस्वयाः बुँ धकाः हाला बिल । व हाःगु गुरु वन्धुदत्तं
 लक्षण थुइकाः जुजुयात विन्ति यात, हे महाराज, थ्व
 खिचारूप 'बुँ' धकाः हाःगु भीगु बोलिं थन हे जन्म
 जूगु धकाः संकेत ब्यूगु खः । उकिं थन तकं देवलोक
 सकलें वयाः वसपोलयात बिज्याकल आः थुगु थासय्
 हे छँ, देश दयेकाः अमरावतिपुर बुँगदेश धकाः नां

छुना: थन हे श्री आर्यावत्तांकितेश्वर बिज्याके माल ।
 देवालय छगू दयेका: दशकर्म आदि प्रतिष्ठा कर्म याये
 धुंका: वसपोलयात नित्य पूजा यायेत स्वयम्भूया पृजारी
 छम्ह तिर्थबहा:या वन्धुदत्तया सन्तान छम्ह निर्म्हासित
 पालंपा: याना: माक्को आयस्ता तया: च्वनेत छें, नापं
 दयेका: तया बिल ।

थुलि वन्दोवस्त फुक्क सिधयेका: वन्धुदत्त गुरु,
 नरेन्द्रदेव जुजु, मालाकर (रथंकक्र) स्वम्हं वलदेव
 जुजुयाथाय् वने धका: लँय् वँव आ: वसपोलयात दँय्
 छक: रथ जात्रा यायेगु धिति नं दयेके माल धका: सल्लाह
 जूबलय् वन्धुदत्त गुरुं वसपोल करुणामययात जिमिगु यें
 देशय् बिज्याके माल धका: धाल । नरेन्द्रदेव जुजुं जिमि
 ख्वप देशय् बिज्याके माल धका: धाल । मालाकार भरियां
 मखुमखु जिमि यल देशय् बिज्याके माल धका: धाल ।
 थथे स्वम्हय्सिया सल्लाह मिले मजुया: कचकच जुजुं
 इखादोल धयागु थासय् थ्यनेवं अन यक्को मनूत
 मुनाच्चंगु खना: वन्धुदत्त, नरेन्द्रदेव निर्म्हासिनं थथे धाल-
 आ: भी थुकथं ल्वाना च्वनेगु मखु, थन देशय् यक्को
 मनूत दु उपिं मध्यय् दक्कोसिबे थकार्लिम्ह हया: वं धा:गु
 थासय् तयेगु धका: क्व:छित । अन देशय् च्वम्ह दक्कोसिबे
 थकार्लिम्ह छम्ह स:तके छवया:, ब्वना हल । वयात धाल-

हे थकालि, श्री करुणामययात जिमिसं कामुनि देशं कामरु
 कामक्ष निसें थन थ्यंक हयाः तये धुन । आः जिमि थदंथः
 सल्हा मिले मजुयाः थः थःगु देशय् यंके धकाः हालाच्चवना ।
 छंगु धर्म स्वयाः श्री करुणामययात गन बिज्याके धाल
 अन जिमिसं बिज्याकेगु जुल । थुलि धयाः थकालियागु
 छयनय् धर्म भाखय् याकेगु तया बिल ।

उम्ह थकालिं स्वम्हस्यां धाःगु खँ न्यनाः मनय् थथे
 बिचाः यात वसपोल श्री करुणामय बिज्याकेगुलि श्री
 वन्धुदत्त गुरु, श्री नरेन्द्रदेव जुजु व मालाकर (रथंचक्र)
 भरिया थ्व स्वम्हस्यां उतिकं मिहेनत दु तर थ्व ज्याया मुख्य
 दानपति जुजु नरेन्द्रदेव हे खः । उगु विचारं स्वये बलय्
 जुजुयाथाय् ख्वप देशय् तयेमाःगु अवश्य खः । तर व ख्वप
 देश चिकिधंगु व यें देशय् नं वस्ति आपाः मनुनि । थन यल
 देशय् वस्ति नं आपाः दयाः मनूत नं अप्वः दु । उकिं श्री
 करुणामययात थन हे बिज्याकाः रथजात्रा यायेगु याये माली
 छगू हानं नरेन्द्रदेव जुजुया काय् वलदेव जुजुं नं थन हे
 राज्य यानाच्चंगु दु । थथे जूगूलिं थन हे बिज्याके माः धकाः
 जिं धया बी, आः जिं नरेन्द्रदेव जुजुया कारणय् असत्य खँ
 ल्हाये माःगुलिं जि थन हे तुनाः सिना वने मालीगु जुल
 धकाः सकसितं सत्य प्रभाव क्यनेत न्हय्गः उगः कायेके
 छवयाः, न्हय्गलं उगः तँतँ चिनाः उकिया च्वय् थहां वनाः
 लोकपिं सकसियां न्ह्यःने थथे धया बिल- हे महाराज,

वन्धुदत्त गुरु मालाकर (रथचक्र) पञ्चलोक गणाधिप, श्री
करुणामय लोकेश्वर कामुनी देशं निर्मे थन हयाः बिज्याके
धुंकल, वसपोल स्वंगू लोकया नाथ, स्वंगू लोकया
मंकाःम्ह खः छिमित थौं जिं सत्य प्रभाव क्यने-

यागि ल्यागिं मङ्गल भट्ट ।

देवता त्रिं त्रिभुवनया ॥

थुलि धयाः श्री करुणामय लोकेश्वर थन हे
बिज्याके माल धकाः धाल । थुलि धाये मात्रं न्हय्गलं उगः
स्वाररं तुनावन । व थकालि नं अन हे तुनाः सिनावन ।
थौ तकं उगु थाय्या नां थितिइति जुयाः नां जायाच्चंगु दु ।

थुलि जुयेव जुजु, गुरु भरिया स्वम्हस्यां चित्त
बुभ्भे जुयाः श्री करुणामय थन हे बिज्याके माःगु जुल
धकाः निश्चय यानाः सुनय श्री मिश्र भिक्षुं दयेकातःगु
विहार मध्यय् स्वंगूगु विहारय् (थौंकन्हय् तःबहाः) तयाः
देवालय् दयेकाः श्री करुणामयया कलश दुगु मूर्ति हयाः
वहे देवालय् स्थापना यानाः अन नं प्रतिष्ठा कर्म यानाः
वन्धुदत्त आचार्य च्वछें धयागु थासय् पुरश्चरण योगय्
च्वना बिज्यात । हानं स्वंगू कालया भविष्य ज्ञान सियेकाः
वन्धुदत्त गुरुं उत्तरायण जुइगु बखतय् श्री करुणामय
अमरावतीपुरं ललितपुया तःबहालय् बिज्याकेगु

चैत्रकृष्णया प्रतिपदा कुन्हु महास्नानया क्रिया यानाः
 बैशाखशुक्लया प्रतिपदा कुन्हु रथजात्रा यानाः यंकाः थति
 धयागु थासय् थ्यनेव भिंगु दिन स्वयाः दक्षिणायण जुइगु
 ई मिलय् यानाः जावलाख्यः तक सालाः अनं खतय्
 बिज्याकाः अमरावतीपुर बुंग देशय् बिज्याकेगु । हानं
 भिंनिदँय् छकः बुंगं निसें रथजात्रा यानाः यल दे चाः
 हुयेकाः भिंगु दिन स्वयाः दक्षिणायण जुइकाः अमरावतीपुर
 बुंग थ्यंक रथजात्रा यानाः यंकेगु इत्यादि थिति रिति
 दयेकाः दँय्दँसं श्री करुणामयया रथजात्रा यायेगु यानाः
 न्हापां यल देशय् धाराछेंया लोकेश्वर स्वथनारायणयागु
 मीननाथ लोकेश्वर आदि न्हय्गु रथजात्रा दुगुलिइ खुगू
 रथजात्रा श्री करुणामयया रथय् हे मिलय् यानाः छगू जक
 रथजात्रा यायेगु यात । श्री मीननाथ लोकेश्वर यागु जक
 श्री करुणामय, लोकेश्वरयागु रथजात्राय् स्वागत यानाः
 हानं जात्रा ज्वःछिं नं श्री करुणामयया रथ ल्यूल्यू तयाः
 बिचाः यानाः सिधयेव वसपोल करुणामययाके विदा कयाः
 तिनि लिहां बिज्यायेमाः धयागु स्वप्न वाचा जूगूलिं श्री
 मीननाथ चाकुबहाः द्यःया रथजात्रा छगू मिलय् मयासे
 अलग रथ दयेकाः जात्रा यायेगु थिति नं दयेकल । व
 थिति दयेके धुसेंलि जुजु वन्धुदत्त, मालाकर स्वम्हं आनन्द
 च्वंच्वन ।

छन्हु वन्धुदत्त आचार्य थःगु कान्नज्ञान विचाः यानाः
 नरेन्द्रदेवया थाय् वनाः विन्ति यात- भो महाराज, छलपोलया
 ब्याक्क मनोकामना पूर्ण जुल ला, मेगु छुं याये मानिगु दनि
 ला ? थथे वन्धुदत्तया विन्ति न्यनाः जुजुं आज्ञा जुल- हे गुरु
 वन्धुदत्त, छलपोलयागु तःधंगु दया कृपा व ऋद्धिवलं श्री
 करुणामय थन नेपालय् बिज्याकाः भिनिदँ तक वा मगानाः
 जनतायात जुयाच्चंगु दुःख पीर फुक्क शान्ति जुयाः सुभिक्ष
 जुल । सकल लोकपिं नं खुशी जुल । आः जिं छुं हे ज्या याये
 मानिगु मन्त धकाः जुजुं आज्ञा जूगु न्यनाः श्री वन्धुदत्त गुरुं
 थथे विन्ति यात- हे महाराज, छलपोलया मनय् तुनातःगु छगू
 ज्या ल्यं दनि व छु धाःसा श्री करुणामय कलशय् साधन
 याना च्वनाबलय् वसपोल भम्बःया रूप जुयाः स्वकः तक
 कलश दुने दुहां बिज्यातं नं छलपोलया न्हयः वयाः किसलिं
 देछाये मफुगुलिं जिगु ज्या विघ्न जुइगु जुल धकाः ग्यानाः जिं
 छलपोलयात पुलिं छकः ख्वानाः न्हचलं चायेके बियागु खः ।
 उबलय् छलपोलया मनय् छु वंगु खः व ज्या नं ल्यंका तये
 मजिल धकाः गुरुं धाःगु न्यनाः थःम्हं गुरुयात प्रहार याना बिये
 धकाः मनय् जक तयागु खँ लुमंकाः अहो थ्व गुरुं गुज्वःगु खँ
 सीका बिज्यात । साक्षात परिचित ज्ञान थूम्ह थ्व गुरु खः ।
 थुज्वःम्ह गुरुयात जिं गथे थुज्वःगु ज्या यायेगु धकाः तच्चकं
 मनय् दुःख तयाः गुरुयाके अनेक प्रकारं जुजुयात क्षमाफ्वन ।
 तर गुरुं उगु कर्मयात क्षमा बिये मज्यूगुलिं जुजुयात छलय्

यानाः थःगु प्राण अंश तयाः श्री करुणामयया जवपालिइ
 लीन जुयावन । थन गुरु निर्वाण जुयावंगु खनाः जुजुं
 अत्यन्त शोक यानाः प्रजा सकलयात सःताः थथे आज्ञा जुल
 हे लोकगणपिं, आवंलि श्री करुणामययात महास्नान,
 दृष्टिदान, रथजात्रा आदि कर्म यायेत जिगु थ्व प्रतिरुप
 तरवार छपु न्ह्योने तयाः ज्या यायेमाः धकाः नरेन्द्रदेव जुजुं
 थःगु कालज्ञान बिचाः यानाः एकचित्तं श्री करुणामयया देपा
 तुतिइ लीन जुयावन । थ्व स्वयाः मालाकार भरिया नं
 अत्यन्त शोक मनय् तयाः वहे शोकं थःगु प्राण अंश त्वःताः
 श्री करुणामयया पद्मासनय् लीन जुयावन धन्यधन्य
 वसपोलपिं जुजु नरेन्द्रदेव गुरुवर वन्धुदत्त व सेवक
 मालाकार (रथंचक्र) पिनिगु समर्पण यानाः लोकयात करुणा
 तयाः बिज्याःम्ह श्री पद्मपाणी लोकेश्वर, करुणामयया
 दँय्दसंया जात्रायात लुमंकाः थ्व नेपालमण्डलय् गबले नं
 दुर्भिक्ष मजुइमा अनिकाल मवयेमा वसपोल करुणामयया
 सुदृष्टि न्ह्याबले खया च्वनेमा धकाः सकल लोकजनपिं
 मुनाः श्री लोकेश्वरया न्ह्यःने च्वनाः प्रार्थना यानाच्चंगु जुल ।

यल करुणामय (बुंगद्यः) या बाखं व्वचाल ।

साभार- पं. अमोघवज्र वज्राचार्यजुया लोकेश्वर परिचय ने.सं.१०९९
 पौल्याः ५४/६३

॥ ओं श्रृष्टिकान्ता लोकेश्वराय नमः ॥

नाला करुणामयया बाखं

न्हापा छगू समय भगवान बुद्धं गोपुच्छ पर्वतय
बिज्यानाः आपालं भिक्षु संघ गणपिन्त नेपाल मण्डलया
तीर्थ उत्पत्तिया बारे धर्म देशना याना बिज्यात । थ्वहे
भवलय् मैत्री बोधिसत्त्वं जवगु पुलिं चुयाः खवगु पुलि
थकयाः थथे धकाः बिन्ति यात- हे भगवान् ! हे शास्ता !
छलपोलया अनुग्रह नं आपालं तीर्थ महात्म्य न्यने धुन
आः हाकनं नागरीपुर (नाला) स पूण्य मातामह तीर्थया
महत्त्व न्यनेगु अति इच्छा जुल, लोक हितार्थया नितिं
आज्ञा जुया बिज्याहुँ धकाः मैत्री बोधिसत्त्वं पिन्ति यात ।

मैत्री बोधिसत्त्वया अनुरोधयात स्वीकार यानाः
मुनिश्वर मुनिजनपिनि नं ईश्वर जुया बिज्याःम्ह भगवान
बुद्ध देव दैत्य मनुष्यपिन्त हित यायेया नितिं उपोषध व्रत
दनाया पूण्य फल आदि आज्ञा दयेका बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व व सकल भक्त श्रद्धालुगणपिं
छिमिसं यकचित्त यानाः न्यँ । न्हापा आपालं वर्ष न्ह्यः

नेपाल मण्डलया करिव ६ क्वय् पूर्व पाखे नागरीपुर धयागु तचोतं मनोहर जुयाच्चंगु छगू देश दु । उगु देशय् दिर्घरथ धयाम्ह जुजु राज्य यानाच्चंगु जुयाच्चन । उम्ह जुजुया महालानी तसकं सुशीलम्ह पतिव्रत धर्मयात क्वातुक्क ज्वनाच्चम्ह शुभलक्ष्मी धयागु नां जुयाच्चम्ह महालानी खः ।

हे मैत्री वोधिसत्त्व ! तर उम्ह जुजु दिर्घरथ तसकं मति मभिंम्ह, कामिक, प्रजापिन्त सुख सुविधा बी धयागु चित्तय् मतःम्ह तसकं पापीम्ह जुजु खः । देशया लागिं जुजु जुयाः यायेमाःगु कर्तव्य मयासे न्हि न्हिं सिखारय् वनाः पशुपंछि स्यानाः निर्दयी जुयाः जनतापिन्त नं आपालं दुःख बियाः सना जुल । “यथा राजा तथा प्रजा” धाः थें तुं, प्रजा (जनता) पिसं नं धर्मकर्म त्वःताः पाप कर्म यायेगु भंगः लायेगु थके यायेगु, म्वाःसां म्वाःसां कतपिन्त दुःख बियाः थःगु स्वार्थ पूर्ति यायेगु लँपु लिना जूगु निमित्तं देशय् तसकं हाहाकार जुल । देशय् तसकं उपद्रव जुल, अतिवृष्टि (किसिया स्वयं पाय् धायेक) वा वल । थनं लिपा खण्डवृष्टि जुल (गनं वा वैगु गनं वा मवैगु) । गुलिचा मदुवं अनावृष्टि जुल वा पटक हे मवल न्ह्याबलें भिंनिम्ह सूर्य लू थें निभाः त्वयाः देशय् तःधंगु हे हाहाकार जुल । *तृणापि वर्द्धले हीनं तरु मूलादि वर्जयत ।* घाय्त फुक्कं थारथारं गनावन, तरकारी सिसाबुसाया मा फुक्कं गनावन, सा मे आदि नं घाय् नये मखनाः दुरु उत्पादन ज्वीगु घ्यः, दुरु, खुवा आदि नं बने मजुयाः सारा

लोकजनपिन्त हाहाकार जुयाः पशुपंछित न भगाभग
सिनावन, सिमाय सिमाय च्वनिपिं भंगः पंछित न नयं
त्वनेगु मदयाः पुगुपुगु अथे तुं सिनावन । हे मैत्री
बोधिसत्त्व ! उगु नागरीपुर देशय तसकं विपत्ति जुल
हाहाकार जुल ।

थुगु हे बखतय सुखावति भुवनय बिज्यानाच्चंम्ह
करुणामयं लोकसं दर्शननाम समाधिइ च्वना बिज्याना-
च्चंगु जुयाच्चन । करुणाया खानि जुया बिज्याःम्ह
करुणामयं थ्व नागरीपुर देशया लोकजनपिन्त गथे यानाः
उद्धार याये धैगु ताः तुनाः थः अनुयाइ सुधर्मादेवीयात
सःता बिज्यात । श्री करुणामयं सुधर्मा देवीयात आज्ञा
जुया बिज्यात ।

भो देवी जम्बुदीपे प्राणि रक्षार्थ कारनात्
त्वं नागरीपुरे शिघ्र रक्षार्थमागच्छ ॥

सुधर्मा देवी वयाः करुणामययात प्रार्थना यात भो
देवी ! छाय सःता बिज्यानागु धकाः न्यँसेलिं करुणामयं
आज्ञा दय्का बिज्यात- जम्बुद्वीपय प्राणीपिं रक्षा यायेया
निमित्तय छन्त सःतागु खः । नेपाल मण्डलया पूर्वभागय
नागरीपुर देशय तसकं दुर्वेक्ष जुयाः अनया लोकजनपिसं
तसकं दुःख सियाच्चन तत्कालं छ वनाः धर्मोपदेश बियाः
अनया जुजु प्रजापिं सकसितं उद्धार याना वा धकाः श्री
करुणामय नं आज्ञा जुया बिज्यात ।

हे मैत्री बोधिसत्त्व ! करुणामयया वचनयात
 सुधर्मादेवीं सिरय् धारण यानाः लोक हितार्थ यायेया निमित्तय
 तत्कालं नागरीपुर देशय् थ्यंकाः छगू पीगं (पीठ) स च्वनाः
 धर्मदेशना यायेत लोकसंदर्शमोहन विद्या छयलाः तसकं
 बांलाःम्ह भिंखुदँया ल्यासेचाम्ह रूप यौवन सम्पन्नम्ह जुयाः
 मधुर बचन लोकपिं नाप खँ ल्हानाः सकसितं मोह यानाः
 सुधर्मादेवी धर्मदेशना यायेत बिज्यानाच्चन । हे लोकजनपिं !
 छिमिसं एक चित्त यानाः न्यँ । दुःखं मुक्त जुइगु याकनं सुख
 सिये फँगु थ्व जिगु धर्म देशना खः ।

बुद्ध धर्म संघश्च महायान सूत्रकं ।

कारण्ड व्यूह माख्यातं लोकमोह कृतमुदा ॥

बुद्ध धर्म संघया महायानसूत्र कारण्डव्यूह नाम
 सूत्रया व्याख्या यानाः सकल नागरीपुरया लोकजनपिं
 तसकं हे मनमुग्ध जुइकाः आनन्द कयाच्चन । सुधर्मादेवीं
 धर्मदेशना याना च्वँच्चं हे आकाशय् वायु मण्डल वयाः वा
 वयेगु शुरू जुसैलि लोकजनपिं सकलें लय्लय् तायाः
 निम्ह प्यम्ह लोकजनपिं जुजुया लायूकुलिइ वनाः विन्ति
 याः वन ।

भो महाराज ! भीगु चण्डिकास्थानय् रूप
 यौवनं सम्पन्नम्ह ल्यासेम्ह छम्ह मिसा वयाः धर्मदेशना
 यानाः लोक दक्कोसितं मोह यानाच्चन, व धर्मदेशना
 याःगु निंतिं हे जलवृष्टि ज्वीगु संभावना जुल महाराज !
 वं धाःगु दुकि महाराज ! थुगु धर्मदेशनाद्वारा ।

नाना व्याधि महापाप क्षण शान्ति भविष्यन्ति ।
शिध भवति सुभिक्षं जलवृष्टि सु मंगलै ॥

भो महाराज ! भोगु थ्व नागरीपुर देशवार्मापिके
न्ह्याथें जाःगु रोग व्याधि दःसां नं व आपाल पाप याना
तैगु दःसां नं तुरुन्त हे मदया वनि हँ । हाकनं सुभेक्ष
जुयाः जलवृष्टि जुयाः मङ्गलमय ज्वी हँ । भो महाराज ! व
मनूला मखु थें च्वं सु देवी ज्वी अवश्य नं व देवी हे खः
महाराज बिचाः याना बिज्याहुँ धकाः धयाः प्रजापिं लिहां
वन ।

थुलि प्रजापिनिगु खँ न्यनाः दिर्घरथ जुजुया मनय्
धौबजि वाल, मिसापिं वयाः धर्मदेशना याः वःगु धैगु नं
भिगु खः ला । ऋषिमुनिपिं ततःधपिं महापुरुषपिं वयाः
धर्मदेशना याःसा धकाः भिं ज्वी थ्व मिसाम्हयसिनं
धर्मदेशना याः वःगु अवश्यं भिं ज्वी मखु धकाः नानातरह
नं कल्पना यानाः न्ह्याथे जूसां स्वः वने माली धकाः मति
तल मन्त्री, भारदारपिं सहित नं उगु चण्डीका स्थानय्
सुधर्मादेवी धर्मदेशना याना च्वं थाय् थ्यंकः वन ।

आपालं लोकजनपिं मुनाच्चंगु खनाः मनय् दुने
हाकु सुपाचं भुंकाः लिहांवन । थुखे “सुधर्मादेवी” या
जुजुयात उपदेश बियाः पापया खिति मदयेकाः पूण्यया
भागि जुइकाः देशयात कल्याण यायेगु ताः तुंगु खः तर
ताःतुना थें मज्जुगुलिं मनय् सारै खिन्न यानाः बिचाः याना
बिज्यात । देशय् जुजुयात हे भिगु लॅपुइ छ्वये मखँकं

देशाय कल्याण जुइमखु । यादे जुजु चाण्डाल जुल धाःसा,
 प्रजा न अथेहे चाण्डाल ज्वी आः छगू उपाय मयासें मजिल
 धकाः बिचाः यानाः उम्ह सुधर्मादेवीं स्वये हे यइपुसेच्चंम्ह
 निखर तुयुम्ह सलया रूप कयाः लाय्कूया पतांगिरी
 न्यासिचाः पहलं इरुथिरु जुयाच्चन । उगु बखतय् पतांगिरी
 ज्या याइम्ह बग्गीचा नायः नं उम्ह अश्वराजयात खनाः
 हथाय्पथासं ब्वाय् वनाः जुजुयात विन्ति याः वन ।

भो महाराज भीगु पतांगिरी तसकं बांलाःम्ह
 यइपुसेच्चंम्ह तसकं तेजिम्ह भीगु लाय्कुलिइ गुलि नं सलत
 दु धुज्वःम्ह सल भीथाय् मदु याकनं स्वः बिज्याहुँ धकाः उम्ह
 बग्गीचा नायः नं धाःगु खँ न्यनाः जुजु दिर्घरथं नुसा नु धकाः
 स्वः वल ।

जुजु पतांगिरी वयाः स्वः वये सातकि उम्ह रूपधारी
 अश्वराजं जुजु गनगन च्वंच्वंगु खः अन हे वयाः न्यासिचा
 पहलं जुजु वा धयागु संकेत यानाः छयँनं क्वातु क्वानाः ताक
 ताक तुति न्यायेकाः तिंचातिंचा न्हुयाः जुजु च्वंच्वंथाय् पति
 हे वल । जुजुं उम्ह अश्वराज खनेसाथं हे तसकं मनमोहक (
 तिनछक्क) जुल अहो गपाय्सकं बांलाःम्ह फुर्ति दुम्ह सल
 छकः ला गया हे स्वये माल धकाः उम्ह सलयात धाप बियाः
 सलया म्हस गयाः पतांगिरी चाःचाः हिलाच्चन मानो जुजुया
 चिन्तामणिरत्न हे प्राप्त जू थें तायेकाः मने हर्ष विभोर जुयाः
 मन्त्री भारदारपिन्त हुकुम जुल- जि छकः नागरीपुर देश
 (नालादे) छकः चाःहुला वये धकाः न्यासिचाः पहलं

सर्कासितं अरेपरे यानाः थःगु लायकूलं पिहावल । थःजाःगु
मोजमज्जा याये दत धाःसा मंगु छुया चिउताः मदुम्ह
सुयातं उपकार यायेगु प्रति इच्छा मदुम्ह अर्गाधम्ह जुजु
दीर्घरथ राजा खः ।

जुजु सल गयाः नागरीपुर देश छचाःखेरं चाःहुलाः ,
उखें थुखें जुयाच्चन । देशया प्रजापिं नं जुजु बिज्यात
धकाः नये त्वने मखंपिं प्रजापिं नं लँय् म्वःम्वः हुलहुल
स्वः वयाच्चन । उम्ह रूपधारी अश्व नं समययात बिचाः
यानाः बानि मफुतल्ले जुजुं गनगन धाल अनअन यंकाः
छपति हे तकलिफ मबिसे उखे थुखे मानो द्वाच्या द्वाच्या-
च्चंगु सिंहासनय् च्वने थें याकाः चाः हुयेकाः आनन्द
याका तल । जव बानि फपुलाः वसेलि रूपधारी सलं,
आकाश मार्ग ब्वयेकाः ब्यत्वरं आकाशय् थत यंकाः
जुजुयात इपांथिपां मसीक ब्वयेका यंकल !

वायूवत् व्यगेन राजा अश्व आकाशे भ्रमंतदा ।

जुजुयात गथे ग्वय्फय् वैबले थें वा फय् वैबले
थें आकाशय् फय् समान थहां वनाः इतःमतः कंकः चाः
हुइकल । थुखे नागरीपुरया जनतापिं काका जुजुयात सलं
आकाशय् ब्वयेका यंकल धकाः लाय्लाय् बुबुं हाला जुल ।
थ्व खँ लाय्कूया मन्त्री भारदारपिसं नं सियाः गन यंकल
गुथाय् यंकल धकाः तसकं विस्मय चायाः सकसिनं धन्दा
कयाः आः छु यायेगु गन माः वनेगु धकाः उखे थुखे माः
जुल ।

अनात् देवतिर्थेस्य संनिधौ ।

छोरेतं ते महातिर्थे एकैआ नय शून्यतांन् ॥

सलरूपी सुधर्मादेवीं आकाशं ब्वयेका यंकाः
तत्काल याकनं हे देवती तीर्थ (दोलाघाट) या लिकसं
अघोर जङ्गल्य् दीर्घरथ जुजुयात त्वःताः उम्ह सलरूपी
सुधर्मादेवी अन्तर ध्यान जुयाः सुखावती भुवने बिज्यानाः
सुखावती लोकेश्वरयात नागरीपुर देशय् जूगु खँ व
दीर्घरथ जुजुयात जङ्गल्य् त्वःता थकागु खँ फुक्कं विन्ति
यात । सुधर्मादेवीया खँ न्यनाः श्री लोकेश्वरं धया
बिज्यात- हे सुधर्मादेवी ! छ तत्कालं अपसरागणपिं ब्वनाः
ब्रत दंकः हुँ । छ गुरुजुया उपोषध ब्रत दँ । लोकेश्वरया
वचनयात सिरोधार्य यानाः पुष्प, धुप, दीप, नैवद्यादि
सहित यानाः ब्रतारम्भ यात ।

थुखे सुधर्मादेवी (सलं) त्वःता थकूम्ह असहाय
जुयाः घनघोर जङ्गल्य् च्वँच्वंम्ह दीर्घरथ जुजुया सारै
फसात जुल । भयानक घनघोर जङ्गल्य् आः जि गन
वनेगु जिगु ज्यान थन हे फुइन धकाः हालाः म्ह चिं चिं
वंकाः थुरूथुरू खाकाः तसकं भयभित्त जुइकाः आः गन
वने धकाः हाहां ग्याग्यां उखे थुखे लँ लुइला लोकपिं सुं
नाप लाइला धकाः ज्वलंज्वलं क्वाहां वनाः लँ माः जुल ।

दीर्घरथ जुजुं यानं निसें छपुचः मनूत च्वँच्वंगु
खनाः उखेपाखे स्वयाः पलाः न्ह्याकल । ववं देपति तीर्थय्
भवःलाक्क च्वनाः भिनिम्ह अपसरा गणपिसं ब्रत दनाच्चन

सुधर्मादेवीं गुरुजुया व्रत दंकाच्चन । उगु बखनय दीर्घरथ
राजा माकः ख्वाः यानाः उगु थासय थ्यंकाः त्वने जुयाः
स्वयाच्चन । उजाः बलय जुजुं थथे धकाः ख्वख्ना सः
यानाः विन्ति यात- हे देवीपिं ! थ्व छु याना च्वनागु ? छु
पूजा यानागु ? जितः नं कने माल धकाः जुजुं विन्ति
यासेलि सुधर्मादेवीं थथे धका आज्ञा दयेका बिज्याकल- हे
मानव हे मनू ! छ थुजाःगु अनकंतार घनघोर जङ्गलय
हिंसक प्राणीपिंगु वास स्थान जुयाच्चंगु थुजाःगु थासय छ
छाय् वयाच्चना ? धकाः देवीं न्यँस्येलि जुजुं मिखां ख्ववि
धरधर हायेकाः खाखातूगु स्वरं विन्ति यात- हे देवी ! जि
नागरीपुर देशया जुजु दीर्घरथ धयाम्ह जि खः । जि तसकं
पापीम्ह खः । जितः सलं चाःहुयेके हयाः थ्व घनघोर
जङ्गलय वांछ्वयाः सल अनं तुं अन्तरध्यान जुयावन जि
थःगु दे नागरीपुर वनेगु लँ लुइके मफुत अय जुया नितिं
व हाकनं लः त्वनेगु तृष्णा जुयाः ल मामां वयाच्चना । हे
देवी ! जितः रक्षा याना बिज्याहुं धकाः ख्वयाख्वयाः विन्ति
यासेलि देवीं आज्ञा दयेका बिज्यात- भो राजन ! धिर्ज
याना बिज्याहुं छःपिन्त नागरीपुर वनेगु लँ जिं क्यना
छ्वये ।

हे राजन ! थ्व थन व्रत दनाच्चंगु उपोषध व्रत
खः (अष्टमी व्रत) थ्व अष्टमी व्रत दनाया प्रभावं देशय
शान्ति स्वस्ति जुयाः सुभिक्ष जुइ । अन्त्यय सुखावती
भुवनय वास लाये दै । उम्ह पापीम्ह जुजुयात रक्षा यायेगु

निंतिं उगु अष्टमी व्रत वयात नं दंकल । सुधर्मादेवीं गथे
गथे धाल अथे अथे हे अप्सरागणपिं नापं तुं व्रत दनाः
व्रत क्वचायेकल । सुधर्मादेवीं थथे धया बिज्यात ।

भो राजन ! थ्व व्रत तसकं उत्तमगु व्रत खः ।
आः छपिसं नं छपिनि नगरीपुर देशय् पूण्यमाता तीर्थय्
शुक्लपक्ष अष्टम्या व्रतंकुरु ॥ कार्तिक शुक्लपक्षया अष्टमी
कुन्हु प्रारम्भ यानाः शुक्लपक्षया अष्टमी पतिकं अष्टमी
व्रत दन धाःसा गुबलें हे नं देशय् अशान्ति जुइमखु
न्त्याबलें सुभिक्ष जुयाः जनतापिन्त नं कल्याण यायेफै,
सुख बीफै, हित यायेफै हे राजन धकाः सुधर्मादेवीं
धर्मोपदेश बिल । थुगु उपदेशयात शिरय् धारण यानाः
आवं निसें जिं थुगु उपोषध व्रत धारणा यायेगु जुल । हे
देवी ! छलपोल जिगु देशय् बिज्यानाः व्रत दंका बिज्याहुं
जि अवश्य नं व्रत दनेगु जुल धकाः जुजुं प्रतिज्ञा यासेलि
देवीं नं तथास्तु धकाः स्वीकार याना बिज्यात । अष्टमी
व्रत विसर्जन यानाः (सिधयेकाः) अप्सरागणपिन्त विदा
बियाः छिपिं लिहां हुं धकाः लित छ्वत । अप्सरागणपिं
भिनिम्हं आकाश मार्ग ब्वयाः अन्तरध्यान जुयावन व
रहस्य खँसेलि जुजु तिनछक्क परे जुल ।

सुधर्मादेवीं धया बिज्यात- भो राजन ! कानु भी
नं वनेनु धकाः धयाः प्यपलाः न्यापलाः छिइवं तुरुन्त हे
नागीरिपुर देशय् थ्यने सातकि जुजुं थःगु लाय्कूलिइ वनाः
सुधर्मादेवीयात तसकं सम्मान यानाः यथा योग्य थासय्

तयाः अति हर्षं यानाः देवीयात विन्नि यात- भो देवी !
 आः भी गबले उपोषध व्रत दनेगु ? धकाः जुजुं न्यर्मनि
 देवीं धया बिज्यात- भो राजन ! थन्हि म्वन्हुत्वाः
 कार्तिकशुक्ल अष्टमी लाः वः अय् जुया निन्नि उपोषध
 व्रतयात माःगु ज्वलं ताःलाकूसां जिल धकाः देवीं आज्ञा
 जुसेलि तुरुन्त मन्त्रीयात सःताः हलंज्वलं ताःलाकेत हुकुम
 जुल । नागीरिपुरया जनतापिन्त नं सः कनेया निन्ति
 तत्कालं घण्टाघोषण याके बिल प्रजापिं न्ह्याः न्ह्याःपिं
 सकलें उपोषध (अष्टमी) व्रत दनेत पूण्यमाता तीर्थय् वा
 धकाः धाःगु प्रजापिसं सः न्यनाः प्रजापिं नं सकसियां जुजुं
 व्रत दनेत सःतूगु थासय् भीपिं नं वनेमाः धकाः प्रजापिं
 नं सकलें वल ।

कार्तिकशुक्लया अष्टमीया दिनस राजा, लानी
 मन्त्री, भारदार, कोटवाल, प्रजागणपिं सकलें पूण्यमाता
 तीर्थय् भवःलाक्क च्वनाः सुधर्मादेवी गुरु जुयाः व्रत दंका
 बिज्यात ।

न्हापां द्वाफोस्वां नं स्नान याकाः सुवर्णा बांलुकाः
 चैत्य थाकाः पूजा भाव याये धुंकाः छसिकथं विधान
 अनुसारं अष्टमी व्रत दंकल । व्रत विसर्जन याये सिधयेवं
 उगु तीर्थस वास यानाच्चंम्ह शेखनागराजायात अर्घ यानाः
 पूजा भाव यानाः निरामिस भोजन (पालं) सकसितं जुजुं
 तुं याकल । उबले निसें देशय् सुभिक्ष जुयाः बखत
 बखतय् वा वयाः वा, छ्व, तरकारी आदि बढे जुयाः

कुपवति न दिनान् दिनं मदयाः देशवासीपि सकसियां
कुशल कर्म यानाः आनन्द जुल सकले हर्ष प्रफुल्लित
जुल ।

थुजाःगु हे अनुरूपं भिनिगू मास दच्छि तक व्रत
दना च्वंबलय् सकसियां पाप नास जुयाः सुख प्राप्त जुल ।
थुगु हे बखतय् पूण्यसंभार भयातुया वंबलय् अमरावती-
पुरय्च्वंम्ह द्यःया जुजु धाःम्ह इन्द्र पाद कमल (तुति
दिकीगु) क्वाना वैगु जुयाच्वन । थ्व क्वाना वल धाय्वं
इन्द्रया मनय् ध्यांग्रो थाइगु जुयाच्वन गुजाःगु ध्यांग्रो
धाःसा, आः धासा मखुथे जुल जिगु इन्द्राशन सुनां ताकय्
यात जितः पदच्यूत याइनं धकाः मति वनाः थ्व जिगु
इन्द्राशन ताकय् यायेत तत्पर जूम्ह सु धकाः परिक्षा
यायेत तत्पर ज्वी । ज्यूसा ख्याये, मज्यूसा ग्याये धकाः
उगु थासय् थ्यंकाः ग्यानापूगु रूप धारणा यानाः क्यन ।

नागीरिपुर देशय् जुजु प्रजा सकसिनं व्रत दंगु
निंतिं थ्व जिगु इन्द्रकमल क्वाःगु खः । आः थन उपाय
मयासें मजिल धकाः तसकं तं पिकयाः च्याका ल्हाः धारण
यानाः धाल, अंडूश, पाः, धनुष, शर (तिर), कथि ज्वनाः
स्वंगः मिखा कनाः ग्यानापूगु ख्वाः जुयाः चिल्लाय् दनाः
हालाः ब्वाँय् वयाः व्रत दनाच्वंथाय् छ्यालब्याल यायेत
स्वः वल ।

व्रत दंकाच्वंम्ह सुधर्मादेवीं व मार खनाः तं
पिकयाः तुरुन्त भगवतीया रूप धारणा यानाः उम्ह

मारयात वितुमत्तु विनाः ख्यानाः विघ्न दक्का शान्त याना
बिल । व्रत दनाच्चरिणं राजा प्रजापि सकलं अद्भुत
आश्चर्य जुयाच्चन । धन्यधन्य परमेश्वरीया अनुग्रह ।

जुजुं ल्हाः निपां विन्ति यानाः हे देवी ! जिनः रक्षा
यायेगु नितिं न्हापाया स्वरूप जुया बिज्याहुं धकाः विन्ति
यासेलि भगवती महादेवी न्हापाया सुधर्मादेवीया रूप
धारण याना बिज्यात । जुजुं हाकनं विन्ति यात- हे देवी !
छलपोलया भगवतीया रूप सदां धन हे च्वना बिज्याहुं
जिं सदां पूजा भाव यानाः सेवा याना च्वने । थुलि जुजुया
वचन न्यनाः देवीं आज्ञा जुया बिज्यात- हे राजन ! थुगु
मूर्तियात पाशान (त्वहँया मूर्ति) दयेकाः देगः दनाः
स्थापना या जि वखत वखतय् वयाः प्रवेश जुया बी धकाः
देवीं आज्ञा जुया बिज्यात ।

हाकनं जुजुं विन्ति यात- हे देवी ! छलपोलया
न्हापाया मूर्ति दर्शन यायेगु अति इच्छा जुल जि पापीयात
दर्शन बिया बिज्याहुं धकाः विन्ति याःगु न्यनाः सुधर्मा-
देवीं पुनः जुजुयात आज्ञा जुया बिज्यात- हे महाराज !
बांलाक्क न्यना बिज्याहुं जिगु न्हापाया मूर्ति स्वयेगु सिकें
नं जि गुरू श्री आर्यावलोकितेश्वर (करुणामय) खः ।
न्हापां वसपोलया रूपनीं दर्शन याना बिज्याहुं । पूण्यमाता
तीर्थया मिथय्सं स्थापना जुइ । तर छपिसं थुगु जन्मय्
दर्शन दैमखुत आः कलियुगय् किराति जुजुया पालय्

अमरावतीपुरम् विराजित जुयाच्चंम्ह बंगमल लोकेश्वर
छन्हु खुंतयसं खुया हयाः ववंववं थ्वहे नागिरीपुर देशय्
पूण्यमाता तीर्थय् थ्यंकाः द्यः तुयुया वसेंलि वसपोल
करुणामययात पूण्यमाता तीर्थया खुसि सिथय् त्वःताः
खुंत बिस्सुं वन । उगु समय थुकुन्हु चान्हय् बंगया
पाणिजुपिनि म्हगसस करुणामय खुया यंकाः नागिरीपुर
देशय् पूण्यमाता तीर्थस त्वःता थकल धकाः म्हगसय्
म्हना च्वना न्हयलं चाःबलय् धाथें हे खुया यंकूगु जुयाः
बंगया लोकजनपिं सकलें कोलाहल यानाः हाला जुल ।
पाणिजुपिसं नं थःगु म्हगसय् खंगु लोकजनपिंत कनाः
सकल लोकजनपिं मुनाः नागिरीपुर देशस थ्यंकः वल ।

थुखे भ्वंत देशया जुजुयात नं थुकुन्हु हे चान्हय्
गथे पाणिजुपिन्त म्हंगु खः अथे हे म्हनाः राजा प्रजा
सकलें वयाः पूण्यमाता तीर्थय् हुलहुल जुयाच्चन ।
नागिरीपुर देशया पोड्यायात नं अथे हे म्हगसय् म्हन ।
उगु हे समय बंग देश (अमरावतीपुरं) वःपिं लोकजनपिं
वहे थासय् मुं वल । उगु देशया जुजुया म्हगस व
पाणिजुपिनि म्हगस व पोड्याया म्हगस ज्वः लाःगुलिं
खँन्हाबल्हा यानाः वसपोल करुणामययात अन हे तुं
स्थापना यायेगु निध्व यानाः देगः दनाः स्थापना यात ।
बंगमल लोकेश्वरं थःगु रूप हिलाः आदिनाथ. श्रृष्टिकान्ता
लोकेश्वरया रूप कयाः थन हे बिज्याइ तिनि धकाः
उपदेश बिया बिज्यात- हे राजन ! मखुगु चित्तय् तयेमते

सदां भीगु कुशल कर्म यानाः उपाय कौशल्ययात छयलाः
 देश व जनतायात नं हितसुख यायंगु ज्या ख्य सदां
 तत्पर जू देशय दुःख दैमखु उपद्रव दैमखु थुगु उपोषध
 व्रत (अष्टमी व्रत) सदां सदां धारण याना च्वं न्ह्याबलें
 कल्याण ज्वी धकाः धयाः आः जि नं वने त्यना तर वंसां
 व्यला बखतय वयावं च्वने धकाः धयाः तत्कालं
 अन्तरध्यान जुया बिज्यात ।

जुजु दीर्घरथया सुधर्मादेवी अन्तरध्यान जुया
 वसेलि जुजुया मनय दुःखतायाः नुगः मछिंकाच्चन थुजोम्ह
 देशय कल्याण याना बिज्याःम्ह गुरु धकाः वारवार स्मरण
 यानाच्चन । वसपोलया आज्ञानुसारं शुक्लपक्षया अष्टमी
 पतिकं राजा लानी प्रजा सकलें च्वनाः उपोषध व्रत दना
 च्वंच्वं अन्त्यय अनित्य थ्व शरिरयात त्वःता वसेलि सकलें
 हे सुखावति भुवनय वास लाः वन धकाः भगवान बुद्ध
 मैत्री बोधिसत्त्व प्रभिति सकल भिक्षुगण व श्रोतादि-
 गणपिन्त आज्ञा दयेकाः नागिरीपुर देश (नाला) देया
 उत्पत्ति व दीर्घरथ जुजुया मभिंगु चित्तयात बांलाःगु
 चित्तय हिनाः लोक उद्धार याःगु खँ थनं तुं कोचायेका
 बिज्यात ।

श्रृष्टिकान्ता लोकेश्वर नाला करुणामयया बाखं स्वचाल ।

साभार- पं. रत्नकाजी वज्राचार्यजुया निपु अवदान वि.सं. २०५३ साल पौत्या २७/४५

सम्पादनपाखें पिदने धुंकूगु सफूत :

१. म्ह पूजा छपुलु
२. सप्तविधानुत्तर पूजा विधि (ह्याउँगु सफू)
३. चीभा: द्यःया स्थापना व चीभा: पूजा
४. नेवा: संस्कार संस्कृतिया जात:
५. वज्रयान पूजा विधि संग्रह
६. सप्तविधानुत्तर पूजा पाठ
७. मोहनि नखःया पूजा व पूजा विधिया भावार्थ
८. सृष्टिकान्ता लोकेश्वर
९. प्यम्ह करुणामयया बाखं सफू
(छलपोल/छिकपिनिगु ल्हा:तिइ)

दि. हरिमान तण्डुकार

जन्म : वि.सं. १९८० कार्तिकशुक्ल द्वादशी
दिवंगत : वि.सं. २०३९ आश्विनकृष्ण चतुर्दशी

दि. नजरमाया तण्डुकार

जन्म : वि.सं. १९८९ भाद्रपुल अष्टमी
दिवंगत : वि.सं. २०६१ मंसीरपुल दशमी

दि. लक्ष्मीनारायण तण्डुकार

जन्म : वि.सं. २००९ कार्तिक कृष्णऔंसी
दिवंगत : वि.सं. २०४९ आश्विन कृष्णचौथी

ओं नमो भगवते सर्वदुर्गति परिशोधनराजाय तथागता गार्हते
सम्यक्सम्बुद्धाय ॥ तद्यथा ॥ ओं सोधने सोधने विशोधने विशोधने
सर्वपाप विशोधने शुद्धे विशुद्धे दिवंगत हरिमान, दि. नजरमाया, दि. लक्ष्मीनारायण नाम
धेयस्य सर्वकर्मावरण विशोधने स्वाहा ॥